

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**SEKİZ YILLIK İLKÖĞRETİM OKULLARINDA YAŞANAN
SORUNLARA İLİŞKİN YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ
(İSTANBUL İLİ ÖRNEĞİ)**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
SERHAT YENER**

Enstitü Ana Bilim Dalı: EĞİTİM BİLİMLERİ

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Hasan Basri GÜNDÜZ

Mart 2001

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SEKİZ YILLIK İLKÖĞRETİM OKULLARINDA YAŞANAN
SORUNLARA İLİŞKİN YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ
(İSTANBUL İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Serhat YENER

Enstitü Ana Bilim Dalı: EĞİTİM BİLİMLERİ

Bu tez .../.../2001 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oy birliği/çokluğu ile kabul edilmiştir.

.....
Yrd.Doç.Dr.H.Basri GÜNDÜZ
Jüri Başkanı

.....
Doç.Dr.Musa EKEN
Jüri Üyesi

.....
Yrd.Doç.Dr.Ahmet ESKİCUMALI
Jüri Üyesi

ÖNSÖZ

Eğitim, ekonomik ve toplumsal kalkınmanın köşe taşı ve bireylerin refah düzeyini iyileştirmenin temel aracıdır. Bunun başlangıcı da ilköğretimdir. Yetersiz bir ilköğretim sistemi, kalkınma için gereken insan sermayesi alt yapısını oluşturmada ulusal çabaları tehlikeye atmaktadır. (Kavak, 1997).

Bu araştırmada; İlköğretimde karşılaşılan olumsuzluklarla ve eksiklerle doğrudan doğruya karşılaşılan ilköğretim yöneticilerin görüşleri alınmış ve bu sorunlar üzerinde durulmuştur. Sorunlarımızı tespit ettiğimiz sürece çözüm üretebiliriz. Eğitim gibi ülkemizin kalkınmasını ve gelişmesini sağlayacak bir etkenin sorunlarının çözümüne ışık tutmak araştırmacının amacıdır.

Bu tezin yapılmasında yardımlarını esirgemeyen ve değerli zamanını harcayan tez danışmanın Yrd. Doç. Hasan Basri GÜNDÜZ'e ve tez çalışmasının her safhasında yardımını gördüğüm Dr. Öztürk EMİROĞLU ve Dr. Kaya YILDIZ'a , tabloların çiziminde yardımcı olan Yeliz DEMİR'e , tez yazımında yardımcı olan amcam Mustafa CANER'e ve Eriç ÜNAL'a bana her zaman destek olan ve güvenen aileme ve değerli eşime teşekkür ederim.

İstanbul, Şubat 2001

Serhat YENER

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ÖNSÖZ	ii
İÇİNDEKİLER	iii
TABLolar LİSTESİ	v
ÖZET	xi
SUMMARY	xii
BÖLÜM I	
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Cümlesi	15
1.1.1. Alt Problemler	15
1.2. Araştırmanın Önemi	15
1.3. Sınırlılıklar	16
BÖLÜM II	
2. İlgili Araştırmalar	17
BÖLÜM III	
3.YÖNTEM	20
3.1. Araştırmanın Modeli	20
3.2.Araştırmanın Evreni	20
3.3. Araştırmanın Örnekleme	20
3.4 Verilerin Toplanması	21
3.5 Verilerin Analizi	21
BÖLÜM IV	
4. BULGULAR VE YORUMLAR	23

BÖLÜM V		
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	67
5.1. SONUÇ	67
5.2. ÖNERİLER	69
KAYNAKLAR	71
EKLER	73
ÖZGEÇMİŞ	77

TABLULAR LİSTESİ

<u>Tablo No</u>		<u>Sayfa No</u>
Tablo1.1.	Dünyada Zorunlu Eğitim Süreleri.....	8
Tablo 1.2	OECD Ülkelerinde Zorunlu Eğitim.....	9
Tablo 4.1.1.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yöneticilerin personel ile ilgili sorunlara ilişkin yönetici görüşleri.....	23
Tablo 4.1.2.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte eğitim-öğretim ile ilgili yönetici görüşleri.....	25
Tablo 4.1.3.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte öğrenci işleri ile ilgili yönetici görüşleri.....	27
Tablo 4.2.1	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yöneticilerin iş yüklerinin artışına ilişkin yönetici görüşleri.....	28
Tablo 4.2.2.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yönetici açığının olup olmadığına ilişkin yönetici görüşleri.....	28
Tablo 4.2.3.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yardımcı personel ihtiyacına ilişkin yönetici görüşleri.....	29
Tablo 4.2.4.	Alan dışından atanan sınıf öğretmenlerinin çalışmalarına ilişkin yönetici görüşleri.....	30

Tablo 4.2.5.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle branş öğretmenlerin denetimine ilişkin görüşleri.....	31
Tablo 4.2.6.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yöneticilerin yönetsel becerilerinin artışına ilişkin görüşleri.....	31
Tablo 4.2.7.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yöneticilerin rehberlik görevlerine ilişkin görüşleri.....	32
Tablo 4.2.8.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yöneticilerin çevreyle ilişkileri hakkında görüşleri.....	33
Tablo 4.2.9.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle branş öğretmeni ve sınıf öğretmenlerinin aynı çatı altında bulunmalarına ilişkin yönetici görüşleri.....	33
Tablo 4.2.10.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle sınıf öğretmeni açığının hissedilmesine ilişkin yönetici görüşleri.....	34
Tablo 4.2.11.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle laboratuvar eksikliği durumu ile ilgili yönetici görüşleri.....	35
Tablo 4.2.12.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yöneticilerin kütüphane eksikliğine ilişkin görüşleri.....	35
Tablo 4.2.13.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle derslik ihtiyacına ilişkin yönetici görüşleri.....	36
Tablo 4.2.14.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle atölye- işlik ihtiyacına ilişkin yönetici görüşleri.....	37
Tablo 4.2.15.	Yöneticilerin sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte eğitim araçları eksikliğine ilişkin görüşleri.....	37

Tablo 4.2.16. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yöneticilerin programın yeterlilik düzeyine ilişkin görüşleri.....	38
Tablo 4.2.17. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte uygulanmaya başlayan yabancı dil eğitiminin dördüncü sınıftan itibaren uygulanmasına ilişkin yönetici görüşleri.....	38
Tablo 4.2.18. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte uygulanmaya başlanan seçmeli ders uygulamasına ilişkin yönetici görüşleri.....	39
Tablo 4.2.19. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte öğrencilerin devam-devamsızlık durumlarının takibine ilişkin yönetici görüşleri.....	40
Tablo 4.2.20. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte öğrencilerin başarılarının takibine ilişkin yönetici görüşleri.....	40
Tablo 4.2.21. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte öğrencilerin devam-devamsızlık takibine ilişkin yönetici görüşleri.....	41
Tablo 4.2.22. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte disiplin yönetmeliğinin kaldırılmasına ilişkin yönetici görüşleri.....	41
Tablo 4.2.23. Yöneticilerin seçmeli derslerin yapılamamasına ilişkin tespitleri ve bu derslerin yerine yapılacak çalışmalara ilişkin görüşleri.....	42
Tablo 4.2.24. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi ile birlikte ihtiyaç duyulan branş öğretmenleriyle ilgili yönetici görüşleri.....	43

Tablo 4.3.1.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte yöneticilerin iş yüklerinin artışına ilişkin görüşleri.....	43
Tablo 4.3.2.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yönetici açığına ilişkin yönetici görüşleri.....	44
Tablo 4.3.3.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte yöneticilerin yardımcı personel ihtiyacına ilişkin görüşleri.....	45
Tablo 4.3.4.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte yöneticilerin yardımcı personel ihtiyacına ilişkin görüşleri.....	46
Tablo 4.3.5.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte alan dışından atanan sınıf öğretmenlerinin çalışmalarına ilişkin yönetici görüşleri.....	47
Tablo 4.3.6.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi ile yöneticilerin rehberlik görevlerine ilişkin görüşleri.....	48
Tablo 4.3.7.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi ile yöneticilerin ihtiyaç duyduğu yönetsel becerilerin artışına ilişkin yönetici görüşleri.....	49
Tablo 4.3.8.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yöneticilerin çevreyle ilişkilerine ilişkin görüşleri.....	50
Tablo 4.3.9.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle branş öğretmenleri ve sınıf öğretmenleri arasındaki çatışmalara ilişkin yönetici görüşleri.....	51
Tablo 4.3.10.	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte sınıf öğretmeni açığına ilişkin yönetici görüşleri.....	52

Tablo 4.3.11. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte laboratuvar ihtiyacına ilişkin yönetici görüşleri.....	53
Tablo 4.3.12. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte kütüphane eksikliğine ilişkin yönetici görüşleri.....	54
Tablo 4.3.13. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte derslik ihtiyacına ilişkin yönetici görüşleri.....	55
Tablo 4.3.14. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte atölye-işlik ihtiyacına ilişkin yönetici görüşleri.....	56
Tablo 4.3.15. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte eğitim amaçlarına ilişkin yönetici görüşleri.....	57
Tablo 4.3.16. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte programların eğitimin amaçlarını gerçekleştirme düzeyine ilişkin yönetici görüşleri.....	58
Tablo 4.3.17. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle 4. sınıftan itibaren yabancı dersi uygulamasına ilişkin yönetici görüşleri.....	59
Tablo 4.3.18. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte uygulanmaya başlayan seçmeli derslerin amaçlarına ulaşmasına ilişkin yönetici görüşleri.....	60
Tablo 4.3.19. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle rehberlik servisi ihtiyacına ilişkin yönetici görüşleri.....	61
Tablo 4.3.20. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte öğrenci başarılarının takibine ilişkin yönetici görüşleri.....	62

Tablo 4.3.21. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte öğrencilerin devam devamsızlık düzeylerinin takibine ilişkin yönetici görüşleri.....	63
Tablo 4.3.22. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte disiplin yönetmeliğinin kaldırılmasına ilişkin yönetici görüşleri.....	64
Tablo 4.3.23. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle uygulanan seçmeli derslerin yapılamamasının sebepleri ve yönetici önerilerine ilişkin görüşleri.....	65
Tablo 4.3.24. Sekiz yıllık eğitime geçilmesi ile birlikte ihtiyaç duyulan branş öğretmenlerine ilişkin yönetici görüşleri.....	66

ÖZET

Bir ülkenin gelişmiş ya da geri kalmışlığı ile o ülkenin eğitim sistemi arasında yakından bir ilişki vardır. Bunu yapılmış araştırmalarda görmek mümkündür. Kalkınmanın sağlıklı olması için yeterli düzeyde eğitim gereklidir. Eğitim sayesinde vatandaşlık görevlerini tam olarak yapan, çevresindeki insanlara karşı hoşgörülü, üretken demokrasiyi içine sindirmiş ve yaşamında uygulayan bireyler yetiştirmek mümkündür. Türkiye'deki eğitim sistemine baktığımızda özellikle temel eğitimde yeni düzenlemelerin yapılması gerekliydi. İlköğretim süresi yetersiz görülmüş ve sekiz yıla çıkarmıştır. Ancak eğitim sistemimizin problemleri çözülmeden ve eksikler giderilmeden sekiz yıllık eğitime geçilmesi çeşitli sorunlara yol açmıştır. Bu araştırma bu sorunlarla karşı karşıya olan ve sorunları gidermeye çalışan yöneticilerin karşılaştıkları sorunları tespit amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın evrenini İstanbul iline bağlı ilköğretim okulu yöneticileri (Müdür, Müdür Baş Yrd. ve Müdür Yrd.) oluşturmaktadır. İstanbul Milli Eğitim Atama Bölümünden alınan verilere göre İstanbul iline bağlı özel ve kamu ilköğretim okullarında toplam 1540 okul müdürü, 3153 müdür yardımcısı olmak üzere 4693 yönetici görev yapmaktadır. Sosyo-ekonomik nedenler göz önüne alınarak kasıtlı örnekleme gidilmiştir. Pendik ve Kartal İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ilköğretim okullarında görev yapan 80 yöneticiye (Müdür, Müdür Baş Yrd., Müdür Yrd.) veri toplama aracı uygulanmıştır. Veri toplama araçlarından 72 tanesi geri gelmiştir. İncelenen veri toplama araçları kontrol edilerek 72 tanesi de kabul edilebilir bulunmuştur. Veri toplama araçları tek tek kodlanarak elde edilen veriler SPSS(Statistical Package for Social Science) paket programına aktararak istatiki analizleri yapılmış, daha sonra da verilen yorumlanarak buna uygun öneriler geliştirilmeye çalışılmıştır. Verilerin analizinde frekans dağılım ve yüzde ve crosstab teknikleri kullanılmıştır.

SUMMARY

There is a close relationship between the development of a country or its undeveloped level And its education system. It is possible to see this at investigations. To have a better development there should be enough education. It is possible to bring up a person doing his jobs properly, having tolerance the people around him, productive, having democratic ideas and performing it in his life by means of education. When you have a look at the education system in Turkey, you will see that there is necessity to do some new regulations. its insufficient level, it is decided to have 8 year education to train our people who will have a role in Turkey. But before solving the problems of education and finding the necessary things, to use the 8 year education caused many problems. This research is done to show the problems of the directors or managers facing those problems we mentioned above and to solve these problems.

This work includes the directors, deputy managers, headteachers of primary schools of Istanbul. According to the data taken from Istanbul National Education Ministry Department, There are 1540 head teachers, 3153 deputy managers, totally 4693 directors working in schools in Istanbul. Because of socio-economic reasons we had to take intended exemplifications. The survey was done with 80 directors of schools in Kartal and Pendik in Istanbul. 72 responses to survey came back. They were examined and accepted for studying on them. All data taken from survey coded one by one and transferred to SPSS. After that they are analyzed and they are explained to develop and to solve new ways suitable for the aim. While analyzing the data frequency distributions, percent and crostab techniques ewere used.

BÖLÜM I

GİRİŞ

Eğitim, ülkelerin kültürel, ekonomik yönden kalkınmasını sağlayan en önemli unsurdur. Eğitim “bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla istendik değişme

meydana getirme sürecidir”. (Ertürk, 1997). Eğitim alanındaki her türlü olumlu gelişme ülkenin kalkınmasında önemli paya sahiptir. Bu yüzden devletler kendi milli politikalarına uygun eğitimi gerçekleştirmeye çalışırlar. Bir milletin istikbalinin garantisi okumuş ve çeşitli becerilerle donanmış olarak yetiştirilmiş insanlardır. Bu vasıflara sahip insanlara sahip olmanın yolu eğitimden geçer.

Yönetim ise; önceden kararlaştırılmış teşkilat amaçlarının gerçekleştirilmesi için madde ve insan kaynaklarına yön veren, kullanan ve denetleyen bir etkinliktir.(Bursalıoğlu, 1983). Taymaz, ise “yönetimi örgütü amaçlarına ulaştırmak üzere insan ve madde kaynaklarını sağlama ve yönlendirme süreci” olarak tanımlar. Yönetim bütün kaynakları ve imkanları en iyi biçimde kullanma bilim ve sanatıdır. (Aytürk, 1990).

Yönetimin amacı; insan, zaman, para, malzeme, yer gibi unsurları çok az kullanarak çok verim elde etmek ve örgütün amaçlarını gerçekleştirebilmek için etkili bir işleyişi kavuşturarak devamlılığını sağlamaktır. 2000’li yıllarda her organizasyonun her teşkilatın yönetim biliminden faydalandığını görmekteyiz. Yönetim; devlet yönetimi, kamu yönetimi, eğitim yönetimi gibi dallara ayrılmaktadır.

Eğitim yönetimi, toplumun eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan eğitim sisteminde Milli Eğitimin amaçlarını gerçekleştirebilmek için bir araya gelen eğitim personeli ile diğer kaynakları teşkilatlandırıp koordine ederek eyleme geçirme sürecidir. (Başaran, 1982). Okul yönetimi eğitim yönetiminin daha sınırlı bir alana uygulanmasıdır. Okul yöneticisi, okulun yönetsel ve eğitsel amaçlarını en etkili düzeyde gerçekleştirebilmesi için karşılaşılan sorunları çözen okulun alt sistemlerinden gelen sorunları, anında, yeterli düzeyde, etkin biçimde çözen kişidir. (Başaran, 1982). Bu yüzden eğitim yöneticiliği de diğer meslekler gibi özel bir eğitim gerektirir. Bu eğitimi almamış birinin yöneticilik yapması tıp eğitimi almamış birinin doktorluk yapmasından daha sakıncalıdır. Çünkü böyle bir yöneticinin vereceği yanlış kararlar yönetimin basamağı yükseldikçe daha çok insanın yaşamını etkiler. Eğitimde yöneticilik artık dünyada ayrı bir meslek iken, Türk Eğitim sisteminde yöneticilik görevleri yöneticilik eğitimi programlarından geçirilmeden asıl mesleği öğretmenlik olanlara verilmiştir.(Kaya, 1993). Eğitim hizmetlerinde asıl olan muallimlik anlayışı

buna sebep olmaktadır. Oysa ki sadece öğretmenlik için yetiştirilenler okul yönetimine de yüklenmişler eğitim-öğretim faaliyetleri yanında öğrenci işleri, personel işleri, işletme ve okul çevresi ile de karşı karşıya kalmıştır. 1995'li yıllardan sonra bu yanlış uygulamaya son vermek için bir atama yönetmeliği hazırlanmıştır. Bu yönetmeliğe göre öğretmenler bir sınava tabii tutulup başarılı olanlar yöneticilik eğitim programlarına katılarak program sonucunda müdür olarak atamaları yapılmaktadır.

Toplumsal, ekonomik ve kültürel kalkınmanın, karşılıklı etkileşim süreci içinde yönetimin liderliğine ağırlık veren plan ve politikalarla gerçekleştirilmesi esas alınırken eğitim teşkilatlarının çevrelerinin genişliği ve eğitim yöneticilerinin toplumsal değişmeyi gerçekleştirme ve hızlandırmaları beklenmeye başlamıştır. Toplumun okuldan giderek artan bu beklentilerinin gerçekleşmesi, geleneksel öğretmen-yönetici personel yerine, mesleki eğitimden geçmiş lider yöneticilere ihtiyaç duyulmasına neden olmuştur. (Açıklan, 1998).

Bir ülkede, yurttaşın sağlıklı olması, geçimini kendi gücü ile sağlaması, ülkenin kalkınmasına katkıda bulunması, toplu yaşamının kurallarına gereklerine uyması isteniyor ise yurttaşın bunları yapabilecek düzeyde eğitilmesi zorunlu olmaktadır. Böyle bir zorunluluğun yerine getirilmesi yurttaşın kendi mutluluğu için gerekli olduğu gibi asıl, ülkenin yaşayabilmesi için de gereklidir. (Başaran, 1982). Bu eğitime temel eğitim denilmektedir. Her yurttaşa yaşamında karşılaştığı ve karşılaşacağı kişisel, toplumsal sorunlarını çözmede; toplumun değerlerine, düzgülerine uyum sağlamada: üretken ve tutumlu olmada temel yeterlikleri, alışkanlıkları kazandıran bir eğitimidir. (Başaran, 1982).

Temel Eğitimin Görevleri

- 1- Temel Eğitim görmek her yurttaşın hakkıdır.
- 2- Temel Eğitim, eğitilenin şimdiki ve gelecek yaşamına yöneliktir.
- 3- Temel Eğitim, eğitilene sorunlarını çözmeye yeterli kılmalıdır.
- 4- Temel Eğitim, eğitilen kişilere topluma uyma yeterliği kazandırabilmelidir.

- 5- Temel Eğitim, eğitime üretken ve tutumlu olmanın temel yeterliliklerini kazandırabilmelidir.
- 6- Temel Eğitim, eğitime kazandıracağı yeterliliklerin yanı sıra bir kesim alışkanlıklarda kazandırmalıdır.(Başaran, 1982).

Temel eğitimle ülkemizde bazı kavramların karıştırıldığını görmekteyiz. Zorunlu öğrenim ve ilköğretim temel eğitimle karıştırılan kavramlardır. Zorunlu öğrenim, bir yurttaşın belirtilen çağa girince gösterilen eğitim kurumlarında öğrenimini sürdürmesini zorunlu kılan yasal bir değimdir. Zorunlu öğretim devletin yurttaşını görmekle yükümlü kıldığı eğitimi; zorunlu öğrenim ise yurttaşın devletin gösterdiği yerde görmeyi yüklediği eğitimi anlatır.Zorunlu öğrenim ya da zorunlu öğretim temel eğitim için gösterilen eğitim süresinin bir kesimini, tümü alabildiği gibi bunu aşip daha uzun bir süreyi de alabilir. Ayrıca temel eğitimin içeriği ile zorunlu öğrenimin ya da öğretimin de içeriği birbirinden değişik olabilmektedir. Temel Eğitim, çoğunlukla çocukların zorunlu öğrenim çağına girdikleri yıllara rastlamaktadır. Ama kimi ülkelerde zorunlu öğrenim çağı okul öncesi eğitimin bir kesimini de içine almaktadır.

İlköğretim temel eğitimle karıştırılan ikinci kavramdır. İlköğretim, eğitim sisteminin ilk, orta, yüksek gibi basamaklara ayrıldığı ülkelerde kullanılan bir deyimdir. Başlangıçta Türkiye’de de ilköğretim zorunlu öğretim ile özdeş olarak uygulanmıştır. Bu özdeşliğe o denli alışılmıştır ki 222 sayılı yasanın zorunlu öğretimi sekiz yıla çıkartmasına karşın zorunlu öğretim ilkokulun sınırından kurtulup ortaöğretime atlayamamıştır. (Başaran, 1982).

Temel eğitim, dünyada çeşitli düzenlemelerle devletlerin bu eğitimi sağlama yükümlülüklerini zorunlu hale getirmiştir. 1948 İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’nden günümüze uluslararası topluluk, çocukların temel eğitim hakkı ve devletinde bu eğitimi sağlama yükümlüğü konusunda bir çok toplantı ve belge ile dikkatleri tekrar tekrar çocukların eğitimi üzerine çekmiştir. Ancak 2000’li yıllara girerken hala dünyanın gelişmekte olan bölgelerinde yüz milyondan fazla çocuk ilköğretimden yoksun bulunmakta, ilköğretim olanağına da sahip olanların da ne ölçüde eşit eğitim aldıkları tartışılır durumdadır.(Kavak, 1997).

Çeşitli uluslar arası kuruluşların(Birleşmiş Milletler,UNESCO,Avrupa Konseyi, UNICEF,UNDP, Dünya Bankası) önderliğinde ve uluslar arası topluluk tarafından,temel bir insan hakkı olarak eğitim hakkı ve ilköğretimle ilgili düzenlemelerin ortak noktaları şunlardır.(Kavak, 1997).

Birleşmiş Milletler: İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi(Kabul tarihi:10 Aralık 1948; Bakanlar Kurulu Kabul Kararı: 6 Nisan 1949; Resmi Gazete Yayın Tarihi:27 Mayıs 1949)

Madde 26: Herkesin eğitim hakkı vardır. Eğitimin,hiç olmazsa ilk ve temel eğitimin düzeyinde parasız olması gerekir . İlköğretim zorunludur. ...

Birleşmiş Milletler: Çocuk Hakları Bildirgesi (Kabul Tarihi:20 Kasım 1959; Karar Sayısı 1386)

Madde 7:Çocuğun en azından ilköğretim düzeyinde parasız ve zorunlu olması gereken bir eğitim hakkı vardır...

UNESCO: Öğretim Alanında Ayrımcılığa Karşı Savaşım Sözleşmesi(Kabul Tarihi: 14 Aralık 1960; Yürürlük Tarihi:22 Mayıs 1962)

Madde 4: Bu sözleşmeye taraf olan devletler ayrıca, ulusal koşullara ve geleneklere uyarlanmış yöntemlerle, öğretim konusunda fırsat ve davranış eşitliğini geliştirmeyi amaçlayan ulusal bir politika oluşturmayı, geliştirmeyi ve uygulamayı, özellikle:

a) İlköğretimi zorunlu ve parasız kılmayı; ... yasayla konulan öğrenim(okula gitme) yükümlülüğünün herkesçe yerine getirilmesini sağlamayı; ... Üstlenirler.

Birleşmiş Milletler: Çocuk Hakları Sözleşmesi (Kabul Tarihi: 20 Kasım 1989; Yürürlük Tarihi: 2 Eylül 1990; Bakanlar Kurulu Kabul Karar: 27 Ocak 1995 Tarih ve 22184 Sayılı Resmi Gazete)

Madde 28: 1. Taraf devletler çocuğun eğitim hakkını tanırlar ve özellikle bu hakkın yavaş yavaş ve fırsat eşitliği temeli üzerine kullanımını sağlamak amacıyla:

- a) İlköğretimi herkes için zorunlu ve parasız duruma getirirler.
- e) Okula devamın düzenliliğini sağlamak ve okulu terk etme oranlarının düşürülmesi önlemlerini alırlar. (Kavak, 1997).

Türkiye’de ilköğretim süresi,zorunluluğu,ücretsiz olması ve eşitlik içinde sunulmasına ilişkin anayasal ve yasal düzenlemeler, 24.02.1924 tarihli T.C. Anayasasının 87. Maddesinde yer almıştır. 1961 Anayasasının 50. Maddesinde “Öğrenimin Sağlanması” ve 1982 Anayasasının 42. Maddesinde “Eğitim ve Öğrenim Hakkı ve Ödevi” konularına yer verilmiştir. 05.01.1961 tarih ve 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu; 14.06.1973 Tarih ve 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu temel eğitimin (ilköğretimin) çerçevesini belirlemiştir. 16.08.1997 tarih ve 4306 Sayılı Yasa ile “İlköğretim ve Eğitim Kanunu” son şeklini almıştır.

Kanun no: 4306

Madde 1:İlköğretim kurumları 8 yıllık okullardan oluşur. Bu okullarda kesintisiz eğitim yapılır ve bitirenlere ilk öğretim diploması verilir. (Kavak, 1997).

İlköğretim toplumun temel kültürünü geliştirir. Ayrıca yeniliklerin yurt ölçüsünde yayılması ve demokratik düzenlemeler için de ayrı bir güz kaynağıdır. Siyasal,sosyal ve ekonomik sorunların asıl çözüm yeri ilköğretimin tabanıdır.(Fidan, Baykul, 1994). Çünkü temel eğitim sırasında kazanılan temel bilgi,görüş,beceri ve tutumlar insanlara hayatları boyunca eşlik etmektedir. Aynı zamanda bugün bilim ve teknoloji alanında meydana gelen gelişmeler ilk öğretimde bilim ve teknolojiye de dayalı bir genel kültür programının temel teşkil etmesi gereğine işaret etmektedir.(Çakıroğlu, 1997).

İlköğretim bir çok amaca hizmet eder. İlköğretimin amaçlarından birisi öğrencilere temel bilişsel becerileri kazandırmak,diğerine öğrencilerin toplumda etkin biçimde işlerde bulunabilmeleri için gereken beceri ve tutumları geliştirmektir. Bu yönüyle ilköğretimi uluslaşma amaçlarına da katkıda bulunur. Böylece ilk öğretim, çocuklara

toplumun amaçlarını,değerlerini ve sembollerini kazandırarak onların genel bir değerler sistemini sağlar.(Fidan, Baykul, 1991).

Diğer taraftan okullar olmaksızın teknolojik ekonomik ve toplumsal ve mesleki değişmeyi oluşturmak ve uygulamak için gereken yeni becerilerin,tutumların ve güdülemenin oluşturulması uzun zaman alabilir;ancak zorunlu ilköğretim sistemi ile yeni bilgiler çocuklara doğrudan ulaştırılabilir;aksi takdirde tüm bunlar dolaylı ve informal yollardan mevcut yetişkinler aracılığı ile çocuklara ulaşabilir.(Fidan, Baykul, 1991).

İlköğretimin temel amaçlarından biri çocukları hayata hazırlamak,çağın hızla değişen ve gelişen koşullarına uygun ve ekonominin gereksinim duyduğu nitelikler insan gücü ihtiyacını karşılayacak,onlara uygun mesleğe yönlendirecek bireyler olarak yetiştirmektir. İlköğretimin toplumsal ve ekonomik yaralarını yanında, demokratik bir toplumun oluşturulmasında kültürel sürekliliğin sağlanmasında ve halkın yaşam kalitesinin yükseltilmesinin yaşam boyu sürecek bir öğrenmenin ve insan gelişiminin temelidir. (Kavak, 1997).

Eğitimin getiri oranlarına ilişkin 60 ülkenin çalışmalarını özetleyen Psacharopoulos'a göre eğitim kademeleri arasında en yüksek getiri oranı ilköğretime aittir. Dünya Bankası adına Lockheed ve diğerleri tarafından yapılan ve eğitimin tarımsal verimlilik üzerindeki etkilerini incelemeye yönelik bir dizi çalışmada, dört yıllık eğitim görmüş bir çiftçinin hiç eğitim görmemiş bir çiftçiden % 8,7 oranında daha yüksek bir verimliliğe sahip olduğu, bu verimliliği tamamlayıcı girdilerle (sulama, tohum, pazarlama, taşıma vb.) daha yükseldiği (% 13,1) saptanmıştır. (Kavak, 1997).

İlköğretim, kültürel sürekliliğin sağlanmasının, istikrarlı bir demokratik toplumun oluşturulmasının, halkın yaşam kalitesinin yükseltilmesini, yaşam boyu sürecek bir öğrenmenin ve insan gelişiminin temelidir. Bugün bir ülkenin kalkınma umutları bilgiyi edinme, uyarılma ve geliştirme kapasitesine bağlıdır. Yüksek öğretim ve iş başında yetiştirmenin sağlam bir temele bağlanması gerekir, bu temelde ilköğretim sistemine dayanır. (Kavak, 1997).

Özetle söylemek gerekirse, ilköğretimin toplumsal ve kişisel yararlarına (ekonomik ve ekonomik olmayan boyutlarını içeren bir biçimde) ilişkin literatür ilköğretimin (ya da temel eğitimin) toplum ve birey açısından vazgeçilmez bir araç olduğunu kanıtlayacak düzeydedir. Bu bağlamda ilköğretim, kültürel sürekliliğin sağlanmasının, istikrarlı bir demokratik toplumun oluşturulmasının, halkın yaşam kalitesinin yükseltilmesinin, yaşam boyu sürecek bir öğrenmenin ve insan gelişiminin temelidir.(Kavak, 1997).

Dünyadaki ilköğretimin görünüşüne bakacak olursak; UNESCO'nun (1993) en son verilerine göre,dünyadaki toplam ilköğretim öğrenci sayısı 620 milyondur. İlköğretim öğrenci sayısındaki büyüme hızı,dünya nüfus artış oranındaki düşüslere paralel olarak azaldığı görülmektedir. Dünya ilköğretimindeki gelişmelere ilişkin veriler topluca değerlendirildiğinde, 1975'lerden günümüze Avrupa ve Kuzey Amerika ülkelerinde sayısal bakımdan bir durgunluk yaşanırken,diğer ülkelerde öğrenci sayısında 100 milyonun üzerinde bir artış gerçekleştirilmiş, kızların okullaşma oranındaki büyüme erkelerden daha hızlı olmuştur. İlköğretim sistemlerinin gösterdiği bu performansa karşılık başta Afrika, Asya ve Arap ülkeleri olmak üzere dünyanın pek çok yöresinde ilköğretim evrenselleşmesi henüz sağlanamamıştır. (Kavak, 1997).

UNESCO (1993) verilerine göre ülkelerin zorunlu eğitim süreleri 4-12 yıl arasında değişmektedir. (Tablo1.1.) Verilere göre 174 ülkenin 51 inde 4-6 yıl,67 sinde 7-9 yıl, 56'sında ise 10-12 yıl arasındır. Bu duruma göre,zorunlu eğitim bazı ülkelerde sadece ilköğretimi kapsarken,bazı ülkelerde ortaöğretimin birinci kademesi,bazı ülkelerde ikinci kademesinde kapsamaktadır. Bir başka açıdan,ülkelerin eğitim sistemlerindeki farklılıklar neden ile zorunlu eğitimin ilköğretim ile sınırlı kalmadığını dikkat çekmek gerekir.(Kavak, 1997).

Tablo 1.1.
Dünyada Zorunlu Eğitim
Süreleri

Süre	Ülke Sayısı	Örnek Ülkeler		
		Orta	Afrika	Cumhuriyeti,
		Fas,Nijerya		

4- 6 yıl	51	Senegal, Zaire, Küba, Peru, Bengaldeş, Endonezya, Irak, İnan, Portekiz.
7-9 yıl	67	Cezayir, Mısır, Somali, Brezilya, Şili, Çin Hindistan, Avusturya, Finlandiya, İtalya, Danimarka, Polonya, Japonya.
10-12 yıl	56	Yeni Zelanda, İngiltere, İspanya, Malta, Fransa, Belçika, Almanya, ABD, Ürdün, Venezüella, Kanada, Tunus, Gabon.
Toplam:	174	

Kaynak :UNESCO Stastical Yearbook 1993. Paris: 1993

UNESCO 1991 Dünya Eğitim Raporunda (Promkasetrin,1994:20-29), küresel perspektifte,ülkelerin kaynakları elverdiği ölçüde zorunlu eğitimin derece derece uzatmakta olduğu ve 8-10 yıllık bir temel eğitime dönüştüğü vurgulanmaktadır. Ancak zorunlu eğitim süresinin uzaması kritik bir eğitim politikası sorunu olarak; genel, mesleki ve teknik eğitim tiplerine ayrılma aşamasını da zorunlu eğitimin ötesine taşımaktadır. Ayrıca, uzun vadede bir çok ülkede zorunlu eğitimi ortak bir genel eğitim içinde (Akademik ve mesleki-teknik unsurları içerecek biçimde) ele alma ve bölümlere ayırmayı zorunlu eğitim sonrasına erteleme eğilimlerine dikkat çekilmektedir. (Kavak, 1997).

Tablo 1.2’de OECD ülkelerindeki zorunlu eğitim süreleri ile zorunlu eğitim yaş limitleri ayrıntılı olarak verilmekte ve aşağıdaki satırlarda bazı OECD ülkeleri de zorunlu eğitime ilişkin uygulamaları ana hatlarıyla sunulmaktadır. (Kavak, 1997).

Tablo 1.2.
OECD Ülkelerinde Zorunlu Eğitim

Ülke Adı	Yaş Limitleri		
	Alt Yaş	Üst Yaş	Süre (Yıl)

ABD	6-7	16- 18*	11
Almanya	6-7	18*	12
Avusturya	6	15	9
Belçika	6	18	12
Hollanda	6	16	10
İngiltere	4-5	16*	11
İspanya	5	16	11
İtalya	6	14	8
Japonya	6	14	8
Norveç	6	15	9
Portekiz	7	16	9
Türkiye	6	14	9
Yunanistan	6	14	5

Kaynak: OECD. **Education at a Glance: OECD indicators. Paris. 1995**

*Eyaletlere ya da bölgelere göre yaş limitleri ve eğitim süreleri değişebiliyor.

Türkiye’de Anayasal düzenlemeler doğrultusunda, İlköğretim ve Eğitim Kanunu (1961 Tarih ve 222 Sayılı Yasa) Milli Eğitim Temel kanunu (1973 tarih ve 1739 Sayılı Yasa) ve (16.08.1997 Tarih ve 4306 Sayılı Yasa) ile “İlköğretim ve Eğitim Kanunu” zorunlu eğitim süresini ve yaşlarını düzenlemiştir. Buna göre zorunlu ilköğretim çağı 6-14 yaş grubundaki çocukları kapsadığını ve İlköğretim Kurumlarının yıllık okullardan oluştuğu ve bu okullarda kesintisiz eğitim verildiği belirtilmiştir. (Yılmaz, 1999).

OECD ülkelerindeki zorunlu eğitim uygulamalarına baktığımızda;

Amerika Birleşik Devletleri

Eğitim oldukça ademi merkeziyetçi bir etkinliktir. Anayasaya göre federal hükümet eğitimden sorumlu olmadığından, eğitimin sorumluluğu eyaletlere bırakılmıştır. Eyaletler eğitim sistemlerini uygun gördükleri biçimde örgütler ve işletirler.

Zorunlu temel eğitim 6 (ya da 7)-16. 17 ya da 18 yaşları arasında eyaletten eyalete değişiklik gösterir. Yine, temel eğitim okul kademeleri de eyaletlere göre değişiklik göstermektedir. Genel olarak öğrenciler 6-8 yılı ilköğretim öğrenimine harcarlar, ilköğretim programlarını çoğunlukla orta okul (Junior High School) izler ve genellikle iki ya da üç yıl sürer. Öğrenciler zorunlu eğitimlerini lise düzeyinde tamamlarlar. (Kavak, 1997).

Almanya

Eğitim ve bilimdeki yetki, federal ve eyalet h k metleri arasında bölüşülmüştür. Eyaletler temel olarak yönetim ve yasadan sorumludur. Almanya da zorunlu eğitim 6 yaşında başlar 18 yaşında biter ve 12 yıllık bir süreyi kapsar. Üç aşamada tamamlanır. (Kavak, 1997).

Hollanda

Temel eğitim 4 (5) –16 yaşları arasında 11 yıl zorunludur. Anayasaya göre devlet, özel ve devlet okullarını eşitlik temelinde dayalı olarak finanse eder. İlkokul 4-12 yaşlarını kapsar ve sekiz yıllık eğitim sağlar.(Kavak, 1997).

İngiltere

Zorunlu temel eğitim 5-16 yaşları arasında 11 yıldır. Öğrenciler devlet okullarında Ulusal Müfredatı (National Curriculum) görürler. Zorunlu eğitim, “Key Stages” olarak adlandırılan dört bölümden oluşur. (Kavak, 1997).

Türkiye’de Zorunlu Eğitim

İlköğretim ilk olarak 1854 yılında zorunlu kılınmıştır. (Akyüz, 1984). Ancak eğitim sınırlı uygulanabilmiştir. Cumhuriyet döneminde atılım yapılmış ancak istenilen düzeye ulaşamamıştır. 5 Ocak 1961 Tarihinde 222 Sayılı İlköğretim Kanunu çıkarılmış ilköğretim 6-14 yaş arasındaki kız ve erkek vatandaşlara zorunlu hale getirilmiştir. Daha sonra 14 Haziran 1973 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ıkartılmıştır. Bu kanuna göre üç yıllık ortaokul ile beş yıllık ilkokullarla birleştirilerek sekiz yıllık temel eğitim kabul edilmiştir. Sekiz yıllık temel eğitim ülkemizde çeşitli sebeplerden dolayı uygulanamamıştır. Bu sebeplere baktığımızda;

1- Öğretmen yetersizliği

Türkiye’de uzun vadede en önemli problem öğretmen gereksinimin karşılanamamasıdır. Bunun en güzel örneğini Milli Eğitim Bakanlığının son dönemlerde lisans düzeyinde eğitim görmüş olanlara öğretmenlik hakkı tanınması ve sınıf öğretmeni olarak atamasını yapmasını gösterebiliriz. Öğretmen yetersizliğinin yanında öğretmen dağılımındaki bölgesel ve yerel dengesizlikler büyük sıkıntılara yol açmaktadır. Örneğin 1993-1994 eğitim ve öğretim yılında 41437 sınıf öğretmenin (toplam sınıf öğretmeni sayısının % 17.7’si) üzerinde sınıf olmaması gösterilebilir. (Kavak, 1997).

2- Okul Dışında Kalan Nüfus

1993-1994 eğitim öğretim yılında, Türkiye’deki ilköğretim çağı nüfusunun (7-14 yaş) 2 milyon 144 bin kişinin ilköğretimin 2. kademesinden bunlardan 645 bininin zorunlu eğitimden de yoksun olduğu anlaşılmaktadır.(Kavak, 1997).

3- İkili Eğitim

Fiziki veya öğretmen yetersizlikleri nedeniyle 1993-1994 öğretim düzeyinde 42.162 faal okulun 8730’unda ikili eğitim yapılmaktadır. İkili eğitim, kırsal kesimden çok kentsel kesimlerde yaygındır. (Kavak, 1997).

4- Birleştirilmiş Sınıf Uygulamaları

Fiziki veya öğretmen yetersizliklerinden kaynaklanan uygulamalardan birisi de birleştirilmiş sınıf uygulamasıdır. 1993-1994 eğitim öğretim yılında 234 bin sınıf öğretmeninden 38.676’sı birleştirilmiş sınıf okutmaktadır. Bunlardan 12.445’i beş sınıfı bir arada okutmaktadır.(DİE, 1996).

Yayımlanmamış Milli Eğitim Bakanlığı verilerine göre (MEB-İÖGM, 1996). 1995-1996 eğitim öğretim yılında birleştirilmiş sınıflarda okuyan öğrenci 989 bindir. (Kavak, 1997).

5- Kalabalık Sınıflar

Hızlı nüfus artışı ve kentsel kesime yoğun göç nedeniyle, yukarıda belirtilen ikili eğitim uygulamalarına karşı, özellikle yoğun göç alan illerde bir şubeye düşen öğrenci sayıları Türkiye ortalamasının (Toplam: 23.1, kent :37.7, köy:13.6) üzerinde bulunmaktadır. Örneğin yoğun göç alan İstanbul (45.3), Gaziantep (47.9) iken Kastamonu (22.9) ve Artvin (26.7) gibi göç veren illerin değerleri Türkiye ortalamasından uzak görünmektedir.(Kavak, 1997).

6- Sınıf Tekrarları

Kaynak israfına ve sınıfların kalabalıklaşmasına yol açan bir etken de sınıfta kalan öğrencilerdir. 1992-1993 öğretim yılında, sınıfta kalan öğrenci sayısı 335 bindir. (Kavak, 1997).

7- Finansal Yetersizlikler

İlköğretim finansmanında ana kaynak olan ve İlköğretim ve Eğitim Yasası ile güvence altına alınmaya çalışan bütçe ödenekleri, sürekli olarak öngörülenlerden geri kalmış, kamu kaynak tahsisinde ortaya çıkan bu açık, süreç içinde Özel İdare katkıları, gönüllü halk katkıları, çeşitli eğitim fonlarından ilköğretime ayrılan kaynaklar ve velilerin eğitim giderlerine doğrudan katılımıyla aşılmış ve aşılmaya çalışılmaktadır. (Kavak, 1997).

Türk İlköğretim Sisteminin bu eksikliklerini gidermek ve niteliğini artırmak için çeşitli uygulamalar ve politikalar uygulanmaya konmuştur. Bunlardan en önemlisi **Sekiz Yıllık Zorunlu Eğitime Geçiş ve İlköğretim Okullarının Yaygınlaştırılması**; bu proje kapsamında öncelikle sekiz yıllık eğitime geçiş ve daha sonra zorunlu eğitimin 11 yıla çıkarılması düşünülmüştür.(Kavak, 1997).

Milli Eğitimi Geliştirme Projesi

Dünya Bankası ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında imzalanan bu antlaşma ile;

- İlk ve orta öğretimde kaliteyi artırarak, öğrenci başarısını OECD ülkeleri ortalamasına yaklaştırmak.
- Milli müfredat programlarını iyileştirmek.
- Ders kitaplarının teknik ve fiziki kalitesini artırmak.
- Yeni öğretim materyallerini geliştirmek.
- Modern eğitim ekipmanlarını sağlamak.
- Öğretmen eğitiminde kaliteyi artırmak.
- Milli eğitimde yönetim ve beceri uygulamalarını geliştirerek kaynak kullanımında daha ekonomik ve etkili olmayı sağlamaktır.(MEB, 1996).

Temel Eğitim Projesi

Projenin amacı;

- İlköğretimde özellikle kırsal kesimde eğitimin kalitesinin artırılması
 - Sekiz yıllık zorunlu ilköğretim ve okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılmasıdır.
- (Kavak, 1997).

Taşınmalı İlköğretim uygulaması

Sekiz yıllık ilköğretimin yaygınlaştırılması, küçük ve dağınık yerleşim birimlerindeki az çocuğun ilköğretime kavuşturulması, birleştirilmiş sınıflarda okuyan çocukların bağımsız sınıflarda daha nitelikli öğrenim görmesini sağlamak amacıyla 1989-1990 öğretim yılında uygulamaya konmuştur.(DPT, 1995).

Bütün bu politika ve uygulamaların sonucunda 16.08.1997 Tarih ve 4306 Sayılı Kanun ile zorunlu eğitime geçilmesi kararı çıkmıştır. Doğacak finansman sorunu 4306 Sayılı Kanuna getirilen geçici 1. maddede belirtilen “çeşitli işlem ve kağıtlar için eğitime katkı payı ödenir” maddesi ile büyük yardım kampanyalarıyla aşılmaya çalışılacaktı. Öğretmen açığı ise daha önce de belirtildiği gibi lisans mezunları başka niteliklerine bakılmaksızın öğretmen yapılarak aşılma yoluna gidildi.

Bunun yanında bazı önemli düzenlemelerin yapılması gerekiyordu. Çünkü ilkokul ve orta okullar bakanlık merkez teşkilatında iki ayrı genel müdürlüğe bağlıydı. İlçelerde

ise ilkokullar ilköğretim müdürlüğüne orta okullar ise doğrudan kaymakamlığa bağlıydı. İlkokulun ayrı orta okulun ayrı sınıf geçme, yönetim, yönetmelik ve sınav düzenlemeleri vardı. Öğretmen, yönetici atama ve yer değiştirmelerde iki ayrı okul türü için ayrı kurallar uygulanmaktaydı. Değerlendirme ve teftişlerde ise ilkokulları ilköğretim müfettişleri, orta okulları ise bakanlık müfettişleri tarafından yapılıyordu.

Tüm bunların giderilmesi için 12.09.1997 Tarihinde 23108 mükerrer sayısında Resmi Gazetede ve Ekim 1997 Tarih 2481 Sayılı Tebliğler Dergisinde yeni İlköğretim Kurumları Yönetmeliği yürürlüğe girdi. Bu yönetmeliğin yürürlüğe girmesiyle; ilkokul ve ortaokullar İlköğretim Genel Müdürlüğüne bağlandı. Değerlendirme ve teftişlerde ilköğretim müfettişleri tarafından yapılmaya başlandı. İlkokul ve ortaokullar için ayrı olan sınıf geçme, yönetim, yönetmelik ve sınav düzenlemeleri aynı uygulandı. Öğretmen, yönetici atama ve yer değiştirmelerde iki ayrı okul türü için aynı kurallar uygulanmaya başlandı.

Türk eğitim sisteminin bu büyük sorunlarıyla kendi okullarında mücadele eden nitelikli bir eğitimin olması için çalışan elindeki kaynakları en iyi şekilde kullanacak yöneticilerin yetiştirilmesi ve eğitime katılması önem kazanmıştır. Bu araştırmayla sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte okul yöneticilerin yaşadığı sorunları ortaya çıkararak, bu sorunların giderilmesini katkıda bulunacağı umulmaktadır.

İlköğretim okullarında sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte yöneticilerin yaşadığı sorunlar bu araştırmanın konusu olarak ele alınmış ve araştırmanın problemini oluşturmuştur.

1.1.Problem Cümlesi

Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle ilköğretim okullarında yaşanan sorunlara ilişkin yöneticilerin görüşleri nelerdir?

1.1.1.Alt Problemler

1- İlköğretim okulu yöneticilerinin görüşlerine göre: temel eğitimde yaşanan;

- a) Personel İşleri
- b) Öğrenci İşleri
- c) Öğretime ilişkin sorunları nelerdir?

2- İlköğretim okulu yöneticilerinin temel eğitimde yaşanan sorunlara ilişkin olarak görüşleri

- a) Kıdemlerine
- b) Branşlara göre değişmekte midir?

1.2. Araştırmanın Önemi

Avrupa Birliği üyesi ülkelerin ve diğer gelişmiş dünya devletlerinin eğitim sistemlerini kontrol ettiğimiz de 9-12 arasında zorunlu eğitim süreleri olduğunu görmekteyiz. Kimi ülkelerde zorunlu eğitim sadece ilköğretimi içine alırken kimi ülkelerde de okul öncesi ve orta öğretimi içine almaktadır.

Gelişmekte olan Türkiye’de ilköğretim süresinin yetersiz olduğu 1961 yılında görülmüş zorunlu eğitim sekiz yıla çıkarılmış ancak çeşitli sebeplerden uzun bir süre 5 yılda kalmıştır.

Türkiye’de 16.07.1997 tarihinde 4306 sayılı kanun ile zorunlu eğitim sekiz yıla çıkartılmış ancak çeşitli sorunlarla karşılaştığı görülmektedir. Bir bütün olarak okul yöneticilerinin en çok hangi sorunlarla karşılaştığı ve bu sorunları hangi düzeyde yaşadıkları, araştırmada tespit edilerek ilgililere veri sunulması düşünülmektedir.

1.3. Sınırlılıklar

1- Araştırma 1999-2000 Eğitim ve Öğretim yılında İstanbul ili, Pendik ve Kartal ilçelerinde bulunan ilköğretim okulu yöneticileriyle sınırlıdır.

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde konu ile ilgili yapılmış araştırmalar taranmış, ulaşılabilen çalışmalar ana hatlarıyla sunulmuştur.

Selahattin Akbıyık:(1984) Ankara niversitesinde hazırlanmış olan yüksek lisans tezinde araştırmacı, X. Milli Eğitim şurasından sonra uygulanmaya başlayan sekiz yıllık eğitimin 4. yılında yaşadığı sorunları saptamaya çalışmıştır.

Araştırma Ankara ilinin 3 ilköğretim okulunda toplam 18 yönetici, 20 sınıf ve branş öğretmenine uygulanmıştır. Araştırma sonucunda araştırmacı;

- Sekiz yıllık eğitim uygulamasının yaygınlaştırılmasını
- Okulların optimal büyüklükte ve donanımlarının tam olarak yapılmasını
- Gerekli personelin yetiştirilmesi ve mevcut personelin hizmet içi eğitim yoluyla gerekli donanımların sağlanmasını önermektedir.

Sekiz yıllık eğitime geçilmesinin özellikle eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak için önemli olduğunu ve özellikle kalkınmada öncelikli yörelerden başlaması gerektiği belirtilmiştir. Yapılacak eğitimde nicel zorlamalar, eğitimin nitel yönünü feda edilmemesinin gerektiğini belirtmektedir. Okullarda yapılacak eğitimin normal eğitim olmasını ve sınıf mevcutlarının 40'ı geçmemesini önermektedir.

Eğitim programlarının hazırlanmasında önceden düşülen hatalara düşülmemesi gerektiğini belirtmektedir. Eğitimin somutlaştırılarak soyuttan mümkün olduğu kadar kurtarılmasını belirtmektedir. Özellikle programların vre ile olan ilişkisinin artırılmasını belirtmiştir.

İlköğretimin başarılı olmasının en önemli etkenlerinden birini de öğretmenler olarak göstermektedir. Mesleki yönden öğretmenlerin sürekli eğitimlerini düşünmektedir.

Halil Aşıcı: Araştırmacı, beş yıllık bir eğitimle çocukların ve toplamların ihtiyaçlarını karşılanabileceğini düşünmediğini ve bu yüzden ilköğretim süresinin yeniden kontrol edildiğini düşünmektedir.

Araştırmanın amacı, ilköğretim uygulamasına geçilen okullarda ortaya çıkan problemleri tespit edebilmektedir.

Alt problem olarak;

- İlköğretim uygulamasına geçilen okullarda, kademeler arasında programlarda bütünlüğün sağlanmasında okul ve milli eğitim müdürlerinin görüşleri nelerdir?
- İlköğretim okullarında, tesislerde bütünlüğün sağlanmasında okul ve milli eğitim müdürlerinin görüşleri nelerdir?
- İlköğretim okullarında, yönetimde bütünlüğün sağlanmasında okul ve milli eğitim müdürlerinin görüşleri nelerdir?
- İlköğretim okullarında, İş Eğitimi dersi konularının çevreye yönelirliği konusunda okul ve milli eğitim müdürlerinin görüşleri nelerdir?
- İlköğretim okullarının amaç ve eğitim ilkelerinin gerçekleştirilmesi konusunda okul ve milli eğitim müdürlerinin görüşleri nelerdir?
- İlköğretim okullarındaki iş görenlerin yeterliliği konusunda okul ve milli eğitim müdürlerinin görevleri nelerdir?

Araştırmacı sorunları saptamaya çalışırken okul müdürleri ve milli eğitim müdürlerinin görüşleri alınmıştır. Araştırma sonucunda; programlarda bütünlüğün sağlanamadığını, İş Eğitimi dersi programının ihtiyaçlara cevap vermediğini, okullarda tesislerin yetersiz olduğunu, ilköğretim okulları için yöneticilerin yetiştirilmesini, yeterli sayıda öğretmenin olmadığı sonucuna varmıştır.

Bu eksiklerin giderilmesi içinde çözüm önerilerini aşağıdaki şekilde sıralamıştır.

- İş Eğitimi programı çevrenin şartları da göz önüne alınarak hazırlanmalıdır.
- İlköğretim şartlarına uygun yöneticiler yetiştirilmeli.
- Eksik duyulan tesisler tamamlanmalı.
- Programlara uygun araç-gereç okullara gönderilmeli.
- Okulların standartları belirlenmeli, yapılacak okullar bu standartlara uygun yapılmalı.

Yüksel KAVAK(1997)'in yayımlanmış olduğu kitabında öncelikle ilköğretimin uluslar arası ve ulusal yasal belgelerini sunmuş ve ilköğretim (temel eğitim) ile ilgili düzenlemeleri belirtmiştir.

İlköğretimin önemi üzerinde durulmuş ve ilköğretim insanların verimliliği, ülkenin kalkınması için önemi belirtilmiş ve konu ile ilgili yapılmış araştırmaları örnek olarak göstermiştir. Daha sonrada dünyadaki ilköğretim uygulamaları ve verileri uluslar arası belgelere dayanarak vermiştir. Buradaki göstergelerde gelişmiş ülke olarak gösterilen ülkelerin geri kalmış olup zorunlu eğitim süresi kısa olan ülkeler olduğunu göstermiştir.

Ülkemizdeki ilköğretimin son durumu hakkında Milli Eğitim Bakanlığı verilerini sunmuş ve ülkemizde, ilköğretimde son dönemlerde uygulanan projelere ilişkin bilgiler sunmuştur. Kavak son bölümde sorunlara ilişkin çözüm önerilerini anlatmış.

Muhammet YILMAZ:(1999) Araştırma sekiz yıllık ilköğretim uygulamasına geçişte; değişim, ilke, yöntem ve süreçleri açısından ilköğretim okullarında ne tür bir örgütsel değişimi zorunlu kılmıştır konusunda yönetici ve öğretmenlerinin görüşlerini almak üzere Karabük ilinde 19 ilköğretim okulunda ve bu okullarda görev yapan 52 yönetici ve 697 öğretmene uygulamıştır.

Araştırma sonucunda şu sonuçlara ulaşmıştır.

- Uygulanan programlar konusunda uzlaşmak yönünde eksikler bulunmakta.
- Uygulanan değişimler hakkında personele yeteri kadar bilgi verilmemekte.
- İlköğretim yönetiminde eksikler vardır.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evreni, örnekleme, verilerin toplanması ve verilerin analizi başlıkları altında yer alan bilgiler sunulmuştur.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Konu ile ilgili literatür taranmış İstanbul sınırları içinde yer alan İlköğretim okullarından seçilen örneklem grubuna uygulanan veri toplama aracı kullanılmıştır.

3.2. Araştırmanın Evreni

İlköğretim de görevli yönetici sayıları İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü atama bölümünden alınmıştır. Buna göre 1999-2000 Eğitim-Öğretim yılında, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı merkez ve merkez ilçelerinde toplam 1540 kamu ve özel ilköğretim okulu bulunmaktadır. Bu okullarda görev yapan 1540 müdür ve 3153 müdür yardımcısı olmak üzere toplam 4693 yönetici araştırmanın evrenini oluşturmaktadır.

3.3. Araştırmanın Örnekleme

Örneklemin belirlenmesi iki aşamada gerçekleştirilmiştir. Ulaşım kolaylığı ve sosyo-ekonomik faktörler nedeniyle kasıtlı örnekleme yapılmıştır. Bu nedenle İstanbul'un Kartal ve Pendik ilçeleri örnekleme için seçilmiştir. Bu ilçelerde bulunan ilköğretim okulları isimleri kağıtlara yazılarak torbaya atılmıştır. Torbadan çekilen okullardan örnekleme oluşturmuştur.

Kartal ilçesinde 70 okul müdürü , 157 müdür yardımcısı toplam 227 yönetici görev yapmaktadır. Kartal ilçesinde Ezcacıbaşı İlköğretim Okulu, Öğretmen Zekeriya Gücer İlköğretim okulu, Çakabey İlköğretim Okulu, Ergenekon İbrahim Şakir İlköğretim Okulu, Hüseyin Saim Ekim İlköğretim Okulu, Mahmut Kemal İnal İlköğretim Okulu, Çağrı Bey İlköğretim Okulu, Yavuz Selim İlköğretim Okulu, Cevizli İlköğretim Okulu, Burak Bora İlköğretim okulları örnekleme dahil olan okullardır.

Pendik ilçesinde, 67 okul müdürü, 166 müdür yardımcısı toplam 233 yönetici görev yapmaktadır. Pendik ilçesinde Ergenekon İlköğretim Okulu, Güzelyalı 50. Yıl İlköğretim Okulu, Gülüzar Zeki Obdan İlköğretim Okulu, Esenyalı Turgut Reis İlköğretim Okulu, Şeyhli İlköğretim Okulu, Merkez İlköğretim Okulu, Şevket Sabancı İlköğretim Okulu, İsa Yusuf Alptekin İlköğretim Okulu, Milli Eğitim Vakfı İlköğretim Okulu, Mahir İz İlköğretim Okulu ve 700. Yıl İlköğretim Okulu örnekleme dahil olan okullardır.

Bu okullarda görev yapan 21 müdür, 59 müdür yardımcısı toplam 80 yönetici bulunmaktadır.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırma ili ilgili veri elde etmek için ilgili literatür taranmış ve konu ile ilgili 3 okulun müdür ve 2 okulun müdür yardımcılılarıyla yaşanan sorunlar saptanmaya çalışılmıştır. Elde edilen verilerle yöneticilerin sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yaşadığı sorunlarla ilgili veri toplama aracı araştırmacı tarafından geliştirilmiştir.

Veri toplama aracı geliştirilirken yönetmelikler, programlar incelenmiş ve yönetici görüşleri ışığında yeniden kontrol edilmiş ve uygulanmak üzere çoğaltılmıştır.

3.5 Verilerin Analizi

Yöneticilere verilen 80 veri toplama aracının 72'si geri verilmiştir. Veri toplama araçları tek tek incelenerek tamamı kabul edilebilir nitelikte bulunmuştur. Veri toplama aracındaki veriler kodlanarak SPSS (Statistical Package For Social Science) paket programına aktarılarak istatistik analizleri yapılmış ve elde edilen bilgiler çözümlenmiştir. Verilerin analizinde; frekans dağılımı, yüzde ve crosstab teknikleri kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

IV. BULGULAR VE YORUM

1. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yöneticilerin personel ile ilgili sorunlara ilişkin görüşleri.(Tablo 4.1.1.)

Seçenekler Personel ile İlgili sorunlar.	Hiç		Çok Az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Yöneticilerin iş yükü ne ölçüde artmıştır?	12	16,7	15	20,8	26	36,1	19	26,4	72	100
Yönetici açığı doğmuş mudur?	18	25,0	27	37,5	20	27,8	7	9,7	72	100
Yardımcı personel açığını ne ölçüde hissettiniz?	8	11,1	8	11,1	22	30,6	34	47,2	72	100
Alan dışından sınıf öğretmeni olarak atanan öğretmenler ne ölçüde problem yaratmıştır.	9	12,5	17	23,6	22	30,6	34	47,2	72	100
Branş öğretmenlerinin denetiminde ne ölçüde problem yaşadınız?	17	23,6	33	45,8	15	20,8	7	9,7	72	100
Yöneticilerin ihtiyaç duyduğu yönetsel beceriler ne ölçüde artmıştır?	7	9,7	21	29,2	36	50	8	11,1	72	100
Yöneticilerin rehberlik görevleri ne ölçüde etkilenmiştir?	4	5,6	15	20,8	32	44,4	21	29,2	72	100
Yöneticilerin çevre ile ilişkisi ne ölçüde etkilenmiştir?	11	15,3	14	19,4	26	36,1	21	29,2	72	100
Branş öğretmeni ve sınıf öğretmenlerinin aynı çatı altında bulunmasından doğan çatışmaları ne ölçüde hissettiniz?	18	25,0	28	38,9	16	22,2	10	13,9	72	100
Sınıf öğretmeni açığını ne ölçüde hissettiniz?	24	33,3	20	27,8	20	27,8	8	11,1	72	100
Branş öğretmeni açığını ne ölçüde hissettiniz?			20	27,8	24	33,3	28	38,9	72	100
TOPLAM	124	177,8	218	302,7	237	359,7	199	313,6	72	100

Tablo 4.1.1'e göre; yöneticilerin yarısından fazlası (%62,5'i) sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte iş yüklerinin "oldukça" ve "çok fazla" iş yüklerinin arttıklarını düşünmektedirler. Sekiz yıllık eğitime geçilmesiyle birlikte öğretmen ve

öğrenci sayılarının artması, bunun yanında okullarımızda yönetici açığı olmasından dolayı denekler iş yüklerinin arttığını düşünmüş olabilirler.

Deneklerin yarıya yakını (%47,2'si) yardımcı personel ihtiyacını “çok fazla” düzeyde hissettikleri görüşündedirler. Özellikle hizmetli eksikliği okullarda büyük sorunlara yol açmakta ve yöneticileri sıkıntıya düşürmektedir. Yöneticiler yardımcı personel açıklarını kapatmak için dışarıdan ücret karşılığı kişiler çalıştırmakta ve çalışanların sigortasını yaptırmak zorundadırlar. Bu nedenden dolayı yöneticilerin bu şekilde düşündüğü söylenebilir.

Deneklerin yarıya yakını (47,2'si,) alan dışından sınıf öğretmeni olarak atanan öğretmenlerin problem yarattığı görüşündedirler. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte 44.000 civarında alan dışından lisans mezunu kişiler sınıf öğretmeni olarak atanmışlardır. Öğretmenlik mesleği ile hiçbir ilişkisi olmayan bu kişilerin eğitime faydadan çok zarar getirdikleri düşünülebilir. Çünkü eğitimin nitelik boyutu göz önüne alınmamış ehliyetsiz insanlara araç sürdürülmüştür. Elbette ki ehliyetsiz şoförler kaza yapacaktırlar.

Deneklerin büyük bölümü (%61,1) sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yöneticilik becerilerinin “oldukça” ve “çok fazla” düzeyinde arttığını düşünmektedir. Özellikle okullardaki öğrenci ve öğretmen sayılarının artması, yönetmeliklerdeki değişiklikler yöneticilerin böyle düşünmelerine sebep olmuş olabilir.

Deneklerin çoğunluğu (%72,2) sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte branş öğretmeni açığını hissettiklerini düşünmektedirler. Bazı temel branşlarda önceden var olan açığın üstüne (İngilizce, Türkçe) sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte artış olması bu şekilde düşünmelerine sebep olmuş olabilir. 1993 yılında yapılan bir araştırmaya göre okul müdürlerinin %70,33'ü, milli eğitim müdürlerinin %84,47'si okullarda branş öğretmeni açığını hissettiklerini belirtmişler. Bu açık 2000 yılında da devam etmektedir.

2. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte eğitim-öğretim ile ilgili sorunlara ilişkin yönetici görüşleri. (Tablo 4.1.2.)

Seçenekler Eğitim- Öğretim İle İlgili Sorunlar	Hiç		Çok Az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Laboratuvar eksikliğini ne ölçüde hissettiniz?	11	15,3	14	19,4	17	23,6	30	41,7	72	100
Kütüphane eksikliğini ne ölçüde hissettiniz?	12	16,7	19	26,4	20	27,8	21	29,2	72	100
Derslik ihtiyacını ne ölçüde hissettiniz?	13	18,1	12	16,7	26	36,1	21	29,2	72	100
Atölye-işlik ihtiyacını ne ölçüde hissettiniz?	7	9,7	11	15,3	27	37,5	27	37,5	72	100
Eğitim araçları eksikliğini ne ölçüde hissettiniz?	3	4,2	14	19,4	31	43,1	24	33,3	72	100
Programlar ne ölçüde temel eğitimin amaçlarını gerçekleştirebiliyor?	5	6,9	37	51,4	27	37,5	3	4,2	72	100
Yabancı dil eğitiminin 4. sınıftan itibaren uygulanması ne ölçüde problem yaratmıştır?	9	12,5	16	22,2	21	29,2	26	36,1	72	100
Programa konan seçmeli ders uygulaması ne ölçüde amacına ulaşmıştır?	12	16,7	22	30,6	33	45,8	5	7,0	72	100
Rehberlik servisi eksikliğini ne ölçüde hissettiniz?	7	9,7	9	12,5	20	27,8	36	50,0	72	100
TOPLAM	81	109,8	154	213,9	222	308,4	193	268,2	72	100

Tablo 4.1.2'ye göre; Deneklerin yarıya yakını (%41,7) sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte laboratuvar eksikliğini hissettiklerini düşünmektedirler. Etkili bir öğretimin yapılması ve tam öğrenmenin sağlanabilmesi için gereken laboratuvarların

olmaması yöneticilerin bu şekilde düşündürmüş olabilir. 1993 yılında yapılan bir araştırmaya göre milli eğitim müdürlerinin %63'ü aynı şekilde laboratuvar eksikliğini hissettiklerini belirtmişlerdir.

Deneklerin büyük bölümü (%75) atölye-işlik ihtiyacı düşünmektedirler. Temel eğitimin amaçlarından bir tanesi de öğrencilere temel becerileri kazandırmaktır. Bu becerileri kazanmaları için atölye ve işlikler gereklidir.

Deneklerin yarıya yakını (%43,1) eğitim araçları eksikliğini oldukça hissettikleri görüşündedirler. 1993 yılında yapılan araştırmada yine yöneticilerin yarıya yakını araç gereç eksikliğini vurgulamışlardır. O tarihten bu zamana aynı şekilde ihtiyaç giderilememiştir.

Deneklerin yarısından fazlası (%51,4) programların eğitimin amaçlarını gerçekleştiremediğini düşünmektedirler. Bu sorunun farkında olan Milli Eğitim Bakanlığı ders programlarını temel eğitimin amaçlarına uygun değiştirmektedir. 1998 yılında Hayat Bilgisi programı, 1999 yılında Matematik, son olarak 2000 yılının son aylarında Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi programını değiştirmiştir. Ancak diğer derslerin programlarının da temel eğitimin amaçlarına uygun ivedilikle değişmesi gerekmektedir.

Deneklerin yarısından fazlası (% 65,3) sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte 4 sınıftan itibaren uygulanmaya başlayan yabancı dil eğitiminin uygulamasında problem yaşadıkları görüşündedirler. İlköğretim ikinci kademedeki yabancı dil öğretmeni eksikliği yaşayan yöneticiler 4. sınıftan itibaren uygulanan yabancı dil eğitiminde de öğretmen eksikliğini biraz daha arttırması böyle düşüncelerine sebep olmuş olabilir.

Deneklerin yarıya yakını (45,8) sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte uygulamaya konan seçmeli ders uygulamasının amacına ulaştığını düşünmektedir. Seçmeli dersler arasında olan Türkçe ve İngilizce derslerine ağırlık vermeleri bu şekilde düşüncelerine sebep olmuş olabilirler.

Deneklerin yarısı (%50) rehberlik servisi eksikliğini “çok fazla” düzeyinde hissettiklerini ifade etmişlerdir. Rehber öğretmenlerin ilköğretim okullarında ihtiyacının giderilememesi yöneticileri bu şekilde düşündürmüş olabilir.

3. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte öğrenci işleri ile ilgili yönetici görüşleri.(Tablo 4.1.3.)

Seçenekler Öğrenci İşleri İle İlgili Sorunlar	Hiç		Çok Az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Öğrenci başarı düzeyleri Ne ölçüde takip ediliyor?	2	2,8	18	25,0	42	58,3	10	13,9	72	100
Öğrencilerin devam Durumları ne ölçüde takip Ediliyor?	1	1,4	9	12,5	36	50,0	26	36,1	72	100
Disiplin yönetmeliğinin Kaldırılması ne ölçüde Problem olmuştur?			2	2,8	12	16,7	58	80,6	72	100
TOPLAM	3	4,2	29	40,3	90	125,0	94	130,6	72	100

Tablo 4.1.3'e göre; denekler, öğrenci başarılarının %58,3 oranında “oldukça” takip edildiği devam durumlarının ise % 50 oranında “oldukça” düzeyinde takip edildiğinin düşünmektedirler. Yöneticiler disiplin yönetmeliğinin kaldırılmasının büyük oranda (%80,6) “çok fazla” düzeyde problem yaşattığını düşünmektedirler. Öğrencilerin okuldaki davranışlarını düzenleyen bir yönetmeliğinin olmaması öğrenci davranışlarını olumsuz şekilde etkilemiş olabilir. Bu nedenden dolayı yöneticilerimizi bu şekilde düşürmüş olabilir.

1. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yöneticilerin iş yüklerinin artışına ilişkin görüşleri.(Tablo 4.2.1)

Sorularda Branşınız	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi yöneticilerin iş yükünü ne ölçüde artırmıştır?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni	5	13,2	9	23,7	12	31,6	12	31,6	38	100
Branş Öğretmeni	7	20,6	6	17,6	14	41,2	7	20,6	34	100
TOPLAM	12	33,8	15	41,3	26	72,8	19	52,2	72	100

Tablo 4.2.1'e göre; zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte sınıf öğretmenliği kökenli yöneticilerin % 63,2'si, branş öğretmeni kökenli yöneticilerin % 61,8'i "oldukça" ve "çok fazla" düzeyinde iş yüklerinin arttığı görüşündedir. Buna karşın sınıf öğretmenliği kökenli yöneticilerin % 13'ü, branş öğretmenliği kökenli yöneticilerin % 20,6'sı iş yüklerinin artmadığı görüşündedir. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte okullarda öğretmen ve öğrenci sayılarının artması yöneticilerin iş yükünü arttırdığı düşünülebilir.

2.Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yönetici açığının olup olmadığına dair yönetici görüşleri.(Tablo 4.2.2.)

Sorularda Branşınız	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yönetici açığı doğmuş mudur?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni	9	23,7	16	42,1	11	28,9	2	5,3	38	100
Branş Öğretmeni	9	26,5	11	32,4	9	26,5	5	14,7	34	100
TOPLAM	18	50,2	27	74,5	20	55,4	7	20,0	72	100

Tablo 4.2.2'ye göre; sınıf öğretmeni kökenli yöneticilerin %65,8 'i, branş öğretmeni kökenli yöneticilerin %58,9'u "hiç" ve "çok az" düzeyinde yönetici açığı olduğunu düşünmektedir. Buna karşın sınıf öğretmenliği kökenli yöneticilerin %5,3'ü, branş

öğretmenliği kökenli yöneticilerin ise %14,7'si “çok fazla” düzeyinde yönetici açığının olduğunu düşünmektedir.

3.Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yardımcı personel ihtiyacına ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.2.3)

Sorumlar Branşınız	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte yardımcı personel açığını ne ölçüde hissettiniz?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni	2	5,3	5	13,2	14	36,8	17	44,7	38	100
Branş Öğretmeni	6	17,6	3	8,8	8	23,5	17	50,0	34	100
TOPLAM	8	22,9	8	22,0	22	60,3	34	94,7	72	100

Tablo 4.2.3'e göre; sınıf öğretmenli kökenli yöneticilerin % 81,5'i, branş öğretmeni kökenli %73,5' i “oldukça” ve “çok fazla” düzeyinde yardımcı personel açığının olduğu düşünmektedirler. Ancak sınıf öğretmenliği kökenli yöneticilerin % 5,3'ü , branş öğretmeni kökenli yöneticilerin %17,6 'sı “hiç” açık olmadığı görüşündedir. Mevcut yardımcı personelin yetersizliği ve öğrenci sayılarındaki artışın da yardımcı personele ihtiyacı arttırdığı düşünülebilir.

4. Alan dışından atanan sınıf öğretmenlerinin çalışmalarına ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.2.4.)

Sorularda Branşınız	Alan dışında sınıf öğretmeni olarak atanan öğretmenler ne ölçüde problem yaratmıştır?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni	6	15,8	7	18,4	12	31,6	13	34,2	38	100
Branş Öğretmeni	3	8,8	10	29,4	10	29,4	11	32,4	34	100
TOPLAM	9	24,6	17	47,8	22	61,0	24	66,6	72	100

Tablo 4.2.4'e göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte lisans eğitimlerine bakılmaksızın sınıf öğretmeni atanan lisans mezunlarının, sınıf öğretmeni kökenli yöneticilerin %65,8'i, branş öğretmeni kökenli yöneticilerin %61,8'i "oldukça" ve "çok fazla" düzeyinde problem olduğu düşünülmektedir. Buna karşın sınıf öğretmenliği kökenli yöneticilerin %34,2'si, branş öğretmeni kökenli yöneticilerin %38,2'si "hiç" ve "çok az" düzeyinde problem yarattığı görülmektedir. Öğretmen açığının böyle bir uygulama ile kapatılmaya çalışılmasının sakıncalı olduğu düşünülebilir. Ülkenin geleceği için çok önemli olan bir alanda (eğitimde) bu şekilde bir uygulamaya gidilmesi oldukça düşündürücüdür.

5. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle branş öğretmenlerin denetimine ilişkin yönetici görüşleri. (Tablo 4.2.5.)

Sorularda Branşınız	Branş öğretmenlerinin denetiminde ne ölçüde problem yaşadınız ?				
	Hiç	Çok az	Oldukça	Çok fazla	TOPLAM

	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni	9	23,7	17	44,7	9	23,7	3	7,9	38	100
Branş Öğretmeni	8	23,5	16	47,1	6	17,6	4	11,8	34	100
TOPLAM	17	47,2	33	91,8	15	41,3	7	19,7	72	100

Tablo 4.2.5'e göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte sınıf öğretmeni kökenli yöneticilerin %68,4'ü, branş öğretmeni kökenli yöneticilerin %70,6'sı, hiç ve çok az düzeyinde problem yaşadıkları görüşündedir. Yöneticilerimizin çok yönlü yetişmiş oldukları böyle bir eksiklik yaşamamalarına yol açtığı düşünülebilir.

6. Sekiz yıllık eğitime geçilmesiyle yöneticilerin yönetsel becerilerin artışına ilişkin görüşleri.(Tablo 4.2.6)

Sorumlar Branşınız	İlkokulda sekiz yıllık temel eğitim okuluna geçilmesiyle birlikte yöneticilerin ihtiyaç duyduğu yönetsel becerileri ne ölçüde artmıştır?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni	4	10,5	11	28,9	18	47,4	5	13,2	38	100
Branş Öğretmeni	3	8,8	10	29,4	18	52,9	3	8,8	34	100
TOPLAM	7	19,3	21	58,3	36	100,3	8	22,0	72	100

Tablo 4.2.6'ya göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte sınıf öğretmenliği kökenli yöneticilerin %60,6'sı, branş öğretmeni kökenli yöneticilerin %61,7'si yönetsel becerilerin "oldukça" ve "çok fazla" düzeyinde arttığını düşünmektedir. Buna karşın sınıf öğretmeni kökenli yöneticilerin %39,4'ü, branş öğretmeni kökenli yöneticilerin %38,2'si yönetsel becerilerin "hiç" ve "çok az" düzeyinde arttığını düşünmektedir. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle öğretmen ve öğrenci artışından yönetsel becerilerin artışı düşünülebilir.

7. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yöneticilerin rehberlik görevine ilişkin görüşleri.(Tablo 4.2.7)

Sorumlar Branşınız	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi rehberlik görevini ne ölçüde etkilemiştir?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni	3	7,9	7	18,4	17	44,7	11	28,9	38	100
Branş Öğretmeni	1	2,9	8	23,5	15	44,1	10	29,4	34	100
TOPLAM	4	10,8	15	41,9	32	88,8	21	58,3	72	100

Tablo 4.2.7'ye göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte sınıf öğretmeni kökenli yöneticilerin % 73,6'sı, branş öğretmeni kökenli yöneticilerin % 73,6'sı branş öğretmeni kökenli yöneticilerin %73,5'i rehberlik görevlerinin arttığını düşünmektedir. Buna karşın sınıf öğretmeni kökenli yöneticilerin % 26,3'ü branş öğretmeni kökenli yöneticilerin %26,5'i rehberlik görevinin artmadığını düşünmektedirler. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle öğretmen sayısının artışından kaynaklandığı düşünülebilir.

8. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yöneticilerin çevreyle ilişkileri hakkında görüşleri. (Tablo 4.2.8.)

Sorumlar Branşınız	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi yöneticilerin çevreyle ilişkisini ne ölçüde etkilemiştir?				
	Hiç	Çok az	Oldukça	Çok fazla	TOPLAM

	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni	4	10,5	6	15,8	15	39,5	13	34,2	38	100
Branş Öğretmeni	7	20,6	8	23,5	11	32,4	8	23,5	34	100
TOPLAM	11	31,1	14	39,3	26	71,9	21	57,7	72	100

Tablo 4.2.8'e göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte sınıf öğretmenliği kökenli yöneticilerin % 73,7'si, branş öğretmeni kökenli yöneticilerin % 55,9'u çevreyle ilişkilerini "oldukça" veya "çok fazla" düzeyde çevreyle ilişkilerinin arttığını düşünmektedirler.

9. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle branş öğretmeni ve sınıf öğretmenlerinin aynı çatı altında bulunmalarına ilişkin görüşleri.(Tablo 4.2.9.)

Sorumlar Branşınız	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle branş öğretmeni ve sınıf öğretmenlerinin aynı çatı altında bulunmasından doğan çatışmalarını ne ölçüde hissettiniz?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni	13	34,2	14	36,8	6	15,8	5	13,2	38	100
Branş Öğretmeni	5	14,7	14	41,2	10	29,4	5	14,7	34	100
TOPLAM	18	48,9	28	78,0	16	45,2	10	27,9	72	100

Tablo 4.2.9'a göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte sınıf ve branş öğretmenlerinin aynı yerde bulunmalarının problem yaratmadığını veya "çok az" problem yarattığını sınıf öğretmeni kökenli yöneticilerin % 71'i, branş öğretmeni kökenli yöneticilerin %55,9'u düşünmektedir. Ancak branş öğretmeni kökenli yöneticilerin % 44,1 "çok fazla" veya "oldukça" problem yaşadıklarını düşünmektedirler. Branş öğretmenleri ve sınıf öğretmenleri arasında fark olduğunu düşünenlerin branş öğretmenliği kökenli olduğu düşünülebilir.

10. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle sınıf öğretmeni açığının hissedilmesine ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.2.10)

Sorumlar Branşınız	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle sınıf öğretmeni açığını ne ölçüde hissettiniz?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni	13	34,2	7	18,4	14	36,8	4	10,5	38	100
Branş Öğretmeni	11	32,4	13	38,2	6	17,6	4	11,7	34	100
TOPLAM	24	66,6	20	56,6	20	54,4	8	22,2	72	100

Tablo 4.2.10'a göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle sınıf öğretmeni açığının yaşandığını düşünen sınıf öğretmenliği kökenli yöneticilerin oranı %52,6 , açığın yaşanmadığını veya "çok az" yaşandığını düşünenlerin branş öğretmeni kökenli yöneticilerin oranı ise %70,6'dır. Buna karşın sınıf öğretmeni açığını "oldukça" veya "çok fazla" düzeyinde yaşandığını düşünen sınıf öğretmenliği kökenli yönetici oranı % 47,3 , branş öğretmenliği kökenli yöneticilerin oranı % 29,3'tür.

11. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle laboratuvar eksikliği durumu ile ilgili yönetici görüşleri.(Tablo 4.2.11.)

Sorumlar Branşınız	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle laboratuvar eksikliğini ne ölçüde hissettiniz?				
	Hiç	Çok az	Oldukça	Çok fazla	TOPLAM

	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni	5	13,2	7	18,4	8	21,1	18	47,4	38	100
Branş Öğretmeni	6	17,6	7	20,6	9	26,5	12	35,3	34	100
TOPLAM	11	30,8	14	39,0	17	47,6	30	82,7	72	100

Tablo 4.2.11'e göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte laboratuvar eksikliğine ilişkin yönetici görüşlerinde sınıf öğretmenliği kökenli yöneticiler %68,5'i , branş öğretmenliği kökenli yöneticilerin %61,8'i "oldukça" ve "çok fazla" düzeyinde laboratuvar eksikliği olduğu görüşündedir. Buna karşın "hiç" laboratuvar eksikliği hissetmeyen sınıf öğretmenliği kökenli yöneticilerin oranı ise %13,2, branş öğretmenliği kökenli yöneticilerin oranı ise % 17,6'dır. Okullarımızdaki eksiklerin giderilmeden sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi buna etken olmuş olabilir.

12. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yöneticilerin kütüphane eksikliğine ilişkin görüşleri.(Tablo 4.2.12.)

Sorumlar Branşınız	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle kütüphane eksikliğini ne ölçüde hissettiniz?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni	5	13,2	9	23,7	12	31,6	12	31,6	38	100
Branş Öğretmeni	7	20,6	10	29,4	8	23,5	9	26,5	34	100
TOPLAM	12	33,8	19	53,1	20	55,1	21	58,1	72	100

Tablo 4.2.12'ye göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle sınıf öğretmenliği kökenli yöneticilerin % 63,1'i branş öğretmenliği kökenli yöneticilerin % 50'si kütüphane eksikliğini "oldukça" ve "çok fazla" düzeyinde hissettiklerini düşünmektedirler. Buna karşın sınıf öğretmenliği kökenli yöneticilerin %26,9'u branş öğretmenliği kökenli yöneticilerin %50'si kütüphane eksikliğini hissetmediklerini ya da "çok az" hissettiklerini düşünmektedirler. Eğitim-öğretim faaliyetlerinin sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi için okuldaki donanım eksikliğinin giderilmeden sekiz yıllık eğitime geçilmesinden böyle bir sıkıntının yaşandığı düşünülebilir.

13. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle derslik ihtiyacına ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.2.13.)

Sorumlar Branşınız	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle derslik eksikliğini ne ölçüde hissettiniz?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni	4	10,5	6	15,8	16	42,1	12	31,6	38	100
Branş Öğretmeni	9	26,5	6	17,6	10	29,4	9	26,5	34	100
TOPLAM	13	37,0	12	33,4	26	71,5	21	58,1	72	100

Tablo 4.2.13'e göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte sınıf öğretmenliği kökenli yöneticilerin % 73,7'si, branş öğretmeni kökenli yöneticilerin % 55,9'u "oldukça" ve "çok fazla" düzeyinde derslik ihtiyacı duymuşlardır. Derslik ihtiyacına eğitimdeki alt yapı eksiklerinin giderilmeden sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesinden kaynaklandığı düşünülebilir.

14. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle atölye-işlik ihtiyacına ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.2.14.)

Sorumlar Branşınız	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle atölye- işlik ihtiyacını ne ölçüde hissettiniz?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	

	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni	3	7,9	6	15,8	17	44,7	12	31,6	38	100
Branş Öğretmeni	4	11,8	5	14,7	10	29,4	15	44,1	34	100
TOPLAM	7	19,7	11	30,5	27	74,1	27	75,7	72	100

Tablo 4.2.14'e göre; sekiz yıllık eğitime geçilmesiyle birlikte sınıf öğretmenliği kökenli yöneticilerin % 76,3'ü, branş öğretmenliği kökenli yöneticilerin % 73,5'i "oldukça" ve "çok fazla" düzeyinde atölye-işlik eksikliğini hissettiklerini düşünmektedirler. Buna karşın atölye eksikliğini hissetmeyen ve "çok az" hisseden sınıf öğretmenliği kökenli yönetici oranı %23,7 branş öğretmenliği kökenli yöneticilerin oranı ise % 26,5'tir.

15. Yöneticilerin sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte eğitim araçları eksikliğine ilişkin görüşleri.(Tablo 4.2.15)

Sorumlar Branşınız	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle eğitim araçları eksikliğini ne ölçüde hissettiniz?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni	1	2,6	11	28,9	16	42,1	10	26,3	38	100
Branş Öğretmeni	2	5,9	3	8,8	15	44,1	14	41,2	34	100
TOPLAM	3	8,5	14	37,7	31	86,2	24	67,5	72	100

Tablo 4.2.15'e göre ; sekiz yıllık eğitime geçilmesiyle birlikte sınıf öğretmeni kökenli yöneticilerin %68,4'ü, branş öğretmeni kökenli yöneticilerin % 85,3'ü "oldukça" ve "çok fazla" düzeyinde eğitim araçlarının eksikliğini hissettikleri görüşündedirler. Buna karşın eğitim araçları eksikliğini hissetmeyen veya "çok az" hisseden sınıf öğretmenliği kökenli yönetici oranı %31,5 branş öğretmenliği kökenli yönetici oranı ise 14,7'dir.

16.Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yöneticilerin programın yeterlilik düzeyine ilişkin görüşleri.(Tablo 4.2.16.)

Sorumlar Branşınız	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte programlar ne ölçüde eğitimin amaçlarını gerçekleştirebiliyor?				
	Hiç	Çok az	Oldukça	Çok fazla	TOPLAM

	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni			21	55,3	16	42,1	1	2,6	38	100
Branş Öğretmeni	5	14,7	16	47,1	11	32,4	2	5,9	34	100
TOPLAM	5	14,7	37	102,4	27	74,5	3	8,5	72	100

Tablo 4.2.16'ya göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte sınıf öğretmeni kökenli yöneticilerin % 44,7' si, branş öğretmeni kökenli yöneticilerin % 38,3'ü "oldukça" ve "çok fazla" düzeyinde programın eğitimin amacını gerçekleştirdiğini düşünüyor. Buna karşın sınıf öğretmeni kökenli yöneticilerin % 55,3'ü "çok az" gerçekleştirdiğini branş öğretmeni kökenli yöneticilerin % 61,7'si "hiç" ve "çok az" düzeyde gerçekleştirdiğini düşünmektedir. Zorunlu eğitime geçilmeden programın yenilenmemesinin buna sebep olduğu düşünülebilir.

17. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte uygulanmaya başlayan yabancı dil eğitiminin dördüncü sınıftan itibaren uygulanmasına ilişkin yönetici görüşleri. (Tablo 4.2.17.)

Sorumlar Branşınız	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte uygulanmaya başlayan yabancı dil eğitiminin dördüncü sınıftan itibaren uygulanmasını ne ölçüde problem yaratmıştır.?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni	4	10,5	10	26,3	12	31,6	12	31,6	38	100
Branş Öğretmeni	5	14,7	6	17,6	9	26,5	14	41,2	34	100
TOPLAM	9	25,2	16	43,9	21	58,1	26	72,8	72	100

Tablo 4.2.17'ye göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle uygulanmaya başlayan İngilizce dersinin 4.sınıftan itibaren uygulanışında problem olduğunu düşünen sınıf öğretmeni kökenli yöneticilerin oranı % 63,2 , branş öğretmeni kökenli yöneticilerin oranı ise % 68,2'dir. Buna karşın hiç veya çok az problem yarattığı düşünen sınıf öğretmeni kökenli yönetici oranı %36,8 , branş öğretmeni kökenli yöneticilerin oranı ise % 32,3'tür. Temel eğitimin II. Kademesinde bile sınıf öğretmeni açığının kapatılmadan 4. sınıfta programa konmasından kaynaklandığı düşünülebilir.

18. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte uygulanmaya başlanan seçmeli ders uygulamasına ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.2.18)

Sorumlar Branşınız	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte programa konan seçmeli ders uygulaması ne ölçüde amaca ulaşmıştır?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni	3	7,9	13	34,2	18	47,4	4	10,5	38	100
Branş Öğretmeni	9	26,5	9	26,5	15	44,1	1	3,1	34	100
TOPLAM	12	34,4	22	60,7	33	91,5	5	13,5	72	100

Tablo 4.2.18'e göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte sınıf öğretmeni kökenli yöneticilerin % 57,9'u , branş öğretmeni kökenli yöneticilerin % 47,1'i "oldukça"ve "çok fazla" düzeyinde seçmeli ders uygulamasının amacına ulaşmadığını ancak sınıf öğretmeni kökenli yöneticilerin %42,1'i branş öğretmeni kökenli yöneticilerin %53'ü "hiç" veya "çok az" seçmeli ders uygulamasının amacına ulaştığı görüşündedirler.Seçmeli derslerin programlarının ve öğretmenlerinin olmaması buna sebep olduğu düşünülebilir.

19. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte rehberlik servislerine ilişkin görüşleri. (Tablo 4.2.19)

Sorumlar Branşınız	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte rehberlik servisi eksikliğini ne ölçüde hissettiniz?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni	4	10,5	6	15,8	13	34,2	15	39,5	38	100
Branş Öğretmeni	3	8,8	3	8,8	7	20,6	21	61,8	34	100
TOPLAM	7	19,3	9	24,6	20	54,8	36	101,3	72	100

Tablo 4.2.19'a göre; sınıf öğretmeni kökenli yöneticilerin %73,7'si, branş öğretmeni kökenli yöneticilerin %82,4'ü sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte rehberlik servisinin eksikliğini yaşadıkları görüşündedirler. Buna karşın rehberlik servisinin eksikliğini hissetmeyen veya "çok az" hissettikleri görüşünde olan sınıf öğretmeni kökenli yöneticilerin oranı % 24,3, branş öğretmeni kökenli yöneticilerin oranı ise % 17,6'dır.

20. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte öğrencilerin başarılarının takibine ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.2.20.)

Sorumlar Branşınız	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte öğrencilerin başarı düzeyleri ne ölçüde hissettiniz?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%

Sınıf Öğretmeni	1	2,6	9	23,7	23	60,0	5	13,2	38	100
Branş Öğretmeni	1	2,6	9	26,5	20	58,8	4	11,8	34	100
TOPLAM	2	5,2	18	50,2	43	118,8	9	25,0	72	100

Tablo 4.1.20'ye göre sınıf öğretmeni kökenli yöneticilerin %73,2'si, branş öğretmeni yöneticilerin %70,6'sı sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle “oldukça” veya “çok fazla” düzeyinde öğrenci başarılarının takip edildiği görüşünde Ancak öğrenci başarılarının “çok az” veya “hiç” takip edilmediği görüşünde olan sınıf öğretmeni kökenli yöneticilerin oranı % 26,8'i, branş öğretmeni kökenli yöneticilerin oranı ise %29,4'tür.

21. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte öğrencilerin devam-devamsızlık durumlarının takibine ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.2.21.)

Sorumlar Branşınız	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte öğrencilerin devamsızlık düzeyleri ne ölçüde takip ediliyor?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni			6	15,8	19	50,0	13	34,0	38	100
Branş Öğretmeni	1	2,9	3	8,8	17	50,0	13	38,0	34	100
TOPLAM	1	2,9	9	24,6	36	100,0	26	72,0	72	100

Tablo 4.2.21'e göre; sınıf öğretmeni kökenli yöneticilerin % 84'ü, branş öğretmeni kökenli yöneticilerin %88'i öğrenci devamsızlıklarının takiplerini “oldukça” veya “çok fazla” düzeyinde kontrol edildiği görüşündedirler. Sekiz yıllık zorunlu eğitimin öğrenci hizmetleri (başarı düzeyi, devam-devamsızlıklarını) etkilemediği söylenebilir.

22. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte disiplin yönetmeliğinin kaldırılmasına ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.2.22.)

Sorumlar Branşınız	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte disiplin yönetmeliğinin kaldırılması ne ölçüde problem yaratmıştır?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%

Sınıf Öğretmeni			1	2,6	8	21,1	29	79,3	38	100
Branş Öğretmeni			1	2,9	4	11,8	29	85,3	34	100
TOPLAM			2	5,5	12	32,9	58	164,6	72	100

Tablo 4.2.22'ye göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte kaldırılan disiplin yönetmeliğinin kaldırılmasının “oldukça” ve “çok fazla” problem yarattığını düşünen sınıf öğretmeni kökenli yöneticilerin oranı % 98,3, branş öğretmeni kökenli yöneticilerin oranı ise % 97,1'dir. Öğrencilerin çekinip dikkat etmelerini sağlayan disiplin yönetmeliğinin kaldırılıp yerine herhangi bir yönetmelik getirilmemesinin buna neden olduğu düşünülebilir.

23. Yöneticilerin seçmeli derslerin yapılamamasına ilişkin tespitleri ve bu derslerin yerine yapılacak çalışmalara ilişkin görüşleri.(Tablo 4.2.23.)

Sorumlar Branşınız	Seçmeli derslerin yerine yapılması önerilen işler ve seçmeli ders yapılmama Sebebi											
	Program Eksikliği		Öğretmen Eksikliği		Kaynak Eksikliği		Beden Eğ. Ve Müzik Yapılmalı		Atölye Eksikliği		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Sınıf Öğretmeni	4	21,1	7	36,8	3	15,8	3	15,8	2	10,5	38	100
Branş Öğretmeni	3	15,8	8	42,1	3	15,8	1	5,3	4	21,1	34	100
TOPLAM	7	36,9	15	78,9	6	31,6	4	21,1	6	31,6	72	100

Tablo 4.2.23'e göre; sınıf öğretmeni kökenli yöneticilerin %36,8'i öğretmen eksikliğinden branş öğretmeni kökenli yöneticilerin ise %42,1'i aynı sebeple derslerin yapılamadığı görüşündedir. Bunun yerine ise sınıf öğretmenleri kökenli yöneticilerin %15,8'i branş öğretmeni kökenli yöneticilerin %21,1'i seçmeli derslerin yerine Beden Eğitimi veya Müzik dersinin yapılmasını önermişlerdir. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yaşanan öğretmen açığının seçmeli derslerin de amacına uygun yapılamamasına neden olduğu düşünülebilir. Ayrıca sekiz yıllık eğitime geçilmesiyle birlikte seçmeli derslerin programlarının olmaması da buna neden olarak düşünülebilir.

24. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi ile birlikte ihtiyaç duyulan branş öğretmenleriyle ilgili yönetici görüşleri. (Tablo 4.2.24.)

Sorumlar Branşınız	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi ile birlikte ihtiyaç duyulan branşlar nelerdir?													
	Matematik		İngilizce		Sosyal Bil.		Resim		Müzik		Diğer		TOPLAM	
Sınıf Öğretmeni	2	18,2	6	54,5	0	0,0	1	9,1	1	9,1	1	9,1	11	100
Branş Öğretmeni	1	11,1	4	44,4	1	11,1	1	11,1	1	11,1	1	11,1	9	100
TOPLAM	3	29,3	10	98,9	1	11,1	2	20,2	2	20,0	2	20	20	100

Tablo 4.2.24'e göre; sınıf öğretmeni kökenli yöneticilerin yarıdan fazlası (%54,5), branş öğretmeni kökenli yöneticilerin yarıya yakını (%44,4)'ü İngilizce branşında öğretmen ihtiyacı olduğu görüşündedirler. Sekiz yıllık eğitime geçilmeden öncede mevcut olan İngilizce açığı sekiz yıllık eğitime geçilmesiyle birlikte İngilizce derslerinin 4. sınıftan itibaren başlamasının buna neden olduğu düşünülebilir.

1. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte yöneticilerin iş yüklerinin artışına ilişkin görüşleri.(Tablo 4.3.1.)

Görüşler Yöneticilikteki Kıdeminiz	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi yöneticilerin iş yükünü ne ölçüde artırmıştır?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yıldan az					2	66,7	1	33,3	3	100
1-3 Yıl	3	13,6	5	22,7	8	36,4	6	27,3	22	100
4-6 Yıl	4	15,4	3	11,5	10	38,5	9	34,6	26	100
7-9 Yıl	2	16,7	6	50,0	4	33,3			12	100
10 Yıl ve Daha Fazla	3	33,3	1	11,1	2	22,2	3	33,3	9	100
TOPLAM	12	79,0	15	95,3	26	197,1	19	128,5	72	100

Tablo 4.3.1'e göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte yöneticilikteki kıdemi 4-6 yıl arasında olan yöneticilerin % 73,1'i iş yüklerinin “oldukça” ve “çok fazla” düzeyinde arttığını düşünmektedirler. Buna karşın yöneticilikteki kıdemleri 7-9 yıl arasında olanların % 66,7'si iş yüklerinin “hiç” artmadığını veya çok az arttığını yöneticilikteki kıdemleri 10 yıldan fazla olanların yarıya yakını (%44,4)'ü aynı şekilde iş yüklerinin “hiç” artmadığını düşünmektedirler. Kıdemleri fazla olan yöneticilerin kendilerini en iyi şekilde yetiştirmeleri sebebiyle iş yüklerinin artmadığı düşüncesine sebep olabilir.

2. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yönetici açığına ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.3.2.)

Görüşler Yöneticilikteki Kıdeminiz	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yönetici açığı doğmuş mudur?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yıldan az					2	66,7	1	33,3	3	100
1-3 Yıl	5	22,7	9	40,9	7	31,8	1	4,5	22	100
4-6 Yıl	4	15,4	11	42,3	7	26,9	4	15,4	26	100
7-9 Yıl	4	33,3	5	41,7	3	25,0			12	100
10 Yıl ve Daha Fazla	5	55,6	2	22,2	1	11,1	1	11,1	9	100
TOPLAM	18	127,0	27	147,0	20	161,5	7	64,3	72	100

Tablo 4.3.2'ye göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte yöneticilikteki kıdemleri 1 yıldan az olanların tamamı (%100)'ü yönetici açığı olduğunu düşünürken yöneticilikteki kıdemi 1-3 yıl arasında olanların % 63,6'sı, yöneticilikteki kıdemi 4-6 yıl arasında olanların % 57,7'si, meslekteki kıdemi 7-9 yıl arasında olanların % 75'i ve meslekteki kıdemleri 10 yıldan fazla olanların %77'si yönetici açığının “hiç” veya “çok

az” olduğunu düşünmektedirler. Meslekteki kıdemleri arttıkça iş yüklerinin artmadığını düşünen yöneticilerin oranı da artmaktadır. Bunun kıdemleri arttıkça yöneticilik becerilerinin artmasından kaynaklandığı söylenebilir.

3. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte yöneticilerin yardımcı personel ihtiyacına ilişkin görüşleri.(Tablo 4.3.3)

Görüşler Yöneticilikteki Kıdeminiz	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte yardımcı personel açığını ne ölçüde hissettiniz?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yıldan az					2	66,7	1	33,3	3	100
1-3 Yıl	2	9,1	3	13,6	9	40,9	8	36,4	22	100
4-6 Yıl	2	7,7	2	7,7	6	23,1	16	61,5	26	100
7-9 Yıl	1	8,3	1	8,3	5	41,7	5,0	41,7	12	100
10 Yıl ve Daha Fazla	3	33,3	2	22,2			4	44,4	9	100
TOPLAM	8	58,4	8	51,8	22	172,4	34	217,3	72	100

Tablo 4.3.3’e göre; yöneticilikteki kıdemi 1 yıldan az olanların tamamı,1-3 yıl arasında olanların %77,3’ü ,yöneticilikteki kıdemleri 4-6 yıl arasında olanların % 84,6’sı , yöneticilikteki kıdemi 7-9 yıl arasında olanların %83,4’ü, kıdemi 10 yıldan fazla olan yöneticilerin ise %44,4’ü yardımcı personele “oldukça” ve “çok fazla” düzeyinde olduğu görüşündedirler. Buna karşın yöneticilikteki kıdemleri 10 yıldan fazla olanların yarısından fazlası (%55,6)’sı ise yardımcı personele “hiç” veya “çok az” ihtiyaç duyduğu görüşündedirler. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte yardımcı personel ihtiyacını karşılamak üzere öğrencilerden katkı payı toplanmaya başlandığı düşünülebilir.

4. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte alan dışından atanan sınıf öğretmenlerinin çalışmalarına ilişkin görüşler.(Tablo 4.3.4.)

Görüşler Yöneticilikteki kıdeminiz	Alan dışından sınıf öğretmeni olarak atanan öğretmenler ne ölçüde problem yaratmıştır?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yıldan az	1	33,3					2	66,7	3	100
1-3 Yıl	5	22,7	6	27,3	6	27,3	5	22,7	22	100
4-6 Yıl	1	3,8	6	23,1	10	38,5	9	34,6	26	100
7-9 Yıl	2	16,7	3	25,0	4	33,3	3	25,0	12	100
10 Yıl ve Daha Fazla			2	22,2	2	22,2	5	55,6	9	100
TOPLAM	9	76,5	17	97,6	22	121,3	24	204,6	72	100

Tablo 4.3.4'e göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte sınıf öğretmeni açığının kapanması amacıyla lisans eğitimlerine bakılmaksızın sınıf öğretmeni olarak atanan öğretmenlerin eğitim için problemlerin “oldukça” veya “çok fazla” düzeyde olduğunu düşünen yöneticilikteki kıdemi 1 yıldan az olanların oranı %66,7, yöneticilikteki kıdemi 1-3 yıl arası olanların oranı % 50'si, yöneticilikteki kıdemi 4-6 yıl arası olanların %73,1'i, yöneticilikteki kıdemi 7-9 yıl arası olanların oranı %58,3'ü, yöneticilikteki kıdemi 10 yıldan fazla olanların oranı % 77,8'dir. Buna karşın yöneticilikteki kıdemi 10 yıldan fazla olanlardan hiç, yöneticilikteki kıdemi 4-6 yıl arasında olanların %3,8'i “hiç” problem yaratmadığını düşünmektedir. Öğretmen ihtiyacı planlarının yapılmadan özellikle sınıf öğretmeni açığının olduğu bir zamanda sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte ihtiyacı karşılamak üzere lisans mezuniyetine bakılmaksızın öğretmen atanmasının hatalı bir davranış olduğu düşünülebilir.

5. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte branş öğretmenleri denetiminde yaşanan sorunlara ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.3.5.)

Görüşler Yöneticilikteki Kıdeminiz	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte branş öğretmenleri denetiminde ne ölçüde problem yaşadınız?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yıldan az	0	0,0	1	33,3	0	0,0	2	66,7	3	100
1-3 Yıl	4	18,2	14	63,6	3	13,6	1	4,5	22	100
4-6 Yıl	7	26,9	10	38,5	6	23,1	3	11,5	26	100
7-9 Yıl	4	33,3	4	33,3	4	33,3	0	0,0	12	100
10 Yıl ve Daha Fazla	2	22,2	4	44,4	2	22,2	1	11,1	9	100
TOPLAM	17	100,6	33	213,1	15	92,2	7	93,6	72	100

Tablo 4.3.5'e göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle okullarda sayıları artan branş öğretmenlerinin denetiminde yönetimdeki kıdemi 1-3 yıl arasında olanların %81,8'i , yönetimdeki kıdemi 4-6 yıl arasında olanların %64,4'ü, yönetimdeki kıdemi 7-9 yıl arasında olanların %66,6'sı ve yönetimdeki kıdemi 10 yıldan fazla olanların %66,6'sı branş öğretmenlerinin denetiminde "hiç" veya "çok az" problem yaşadıklarını düşünmektedirler. Buna karşın yöneticilikteki kıdemi 1 yıldan az olanların %66,7'si "çok fazla" problem yaşadıklarını düşünmektedirler.

6. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi yöneticilerin rehberlik görevlerine ilişkin görüşleri.(Tablo 4.3.6)

Görüşler Yöneticilikteki Kıdeminiz	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi yöneticilerin rehberlik görevini ne ölçüde etkilemiştir?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yıldan az					3	100,0			3	100
1-3 Yıl	2	9,1	4	13,6	11	50,0	6	27,3	22	100
4-6 Yıl	1	3,8	10	23,1	12	46,2	7	26,9	26	100
7-9 Yıl	1	8,3	3	16,7	4	33,3	5	41,7	12	100
10 Yıl ve Daha Fazla			4	44,4	2	22,2	3	3,3	9	100
TOPLAM	4	21,2	15	97,8	32	251,7	21	99,2	72	100

Tablo 4.3.6'ya göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte yöneticilikteki kıdemleri 1 yıldan az olanların %100'ü, yöneticilikteki kıdemleri 1-3 yıl arasında olanların % 77,3'ü, yöneticilikteki kıdemleri 4-6 yıl arasında olanların %73'ü, yöneticilikteki kıdemleri 7-9 yıl arasında olanların %75'i rehberlik görevlerinin "oldukça" ve "çok fazla" arttığını düşünmektedirler. Buna karşın yöneticilikteki kıdemleri 10 yıldan fazla olan yöneticilerin % 25,5'i rehberlik görevlerinin "hiç" veya "çok az" düzeyde arttığını düşünmektedirler. Sekiz yıllık eğitime geçilmesiyle okullardaki ortam ve öğretmen sayısının yöneticilerin rehberlik görevini artırdığı düşünülebilir.

7. Sekiz yıllık eğitime geçilmesinin yöneticilerin ihtiyaç duyduğu yönetsel becerilere ilişkin görüşleri.(Tablo 4.3.7.)

Görüşler Yöneticilikteki Kıdeminiz	İlkokuldan temel eğitim okuluna geçilmesiyle birlikte yöneticilerin ihtiyaç duyduğu yönetsel becerileri ne ölçüde artmıştır?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yıldan az					2	66,7	1	33,3	3	100
1-3 Yıl	2	9,1	4	18,2	16	72,7			22	100
4-6 Yıl	1	3,8	10	38,5	12	46,2	3	11,5	26	100
7-9 Yıl	3	25,0	3	25,0	4	33,3	2	16,7	12	100
10 Yıl ve Daha Fazla	1	11,1	4	44,4	2	22,2	2	22,2	9	100
TOPLAM	7	49,0	21	126,1	36	241,1	8	83,7	72	100

Tablo 4.3.7'ye göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte yöneticilikteki kıdemleri 1-3 yıl arasında olanların % 72,7'si , ihtiyaç duydukları yönetsel becerilerin “oldukça” arttığını düşünmektedirler. Ancak yöneticilikteki kıdemleri 7-9 yıl arasında olanların %50'si, yöneticilikteki kıdemleri 10 yıldan fazla olanların ise %55'i sekiz yıllık eğitime geçilmesinin yönetsel becerileri “hiç” veya “çok az” düzeyde arttırdığını düşünmektedirler. Kıdem yılı arttıkça yönetsel becerilerin tam olarak kazanıldığı ve yeni becerilere ihtiyaç duyulmadığı düşünülebilir.

8. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi yöneticilerin çevreyle ilişkilerine ilişkin görüşleri.(Tablo 4.3.8.)

Görüşler Yöneticilikteki Kıdeminiz	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi yöneticilerin çevre ilişkisini ne ölçüde etkilemiştir?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yıldan az			1	33,3			2	66,7	3	100
1-3 Yıl	3	13,6	2	9,1	13	59,1	4	18,2	22	100
4-6 Yıl	6	23,1	4	15,4	8	30,8	8	30,8	26	100
7-9 Yıl	1	8,3	2	16,7	5	41,7	4	33,3	12	100
10 Yıl ve Daha Fazla	1	11,1	5	55,6			3	33,3	9	100
TOPLAM	11	56,1	14	130,1	26	131,6	21	182,3	72	100

Tablo 4.3.8'e göre sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesinin meslekteki kıdemi 1-3 yıl arasında olanların %77,3'ü, kıdemi 4-6 yıl arasında olan yöneticilerin %61,6'sı, kıdemi 7-9 yıl arasında olan yöneticilerin %75'i çevre ile ilişkilerinin "oldukça" ve "çok fazla" düzeyde artırdığını düşünmektedir. Buna karşın meslekteki kıdemleri 10 yıldan fazla olanların % 67,6'sı "hiç" ve "çok az" düzeyinde artırdığını düşünmektedirler. Bunun sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesinin bir amacının da eğitimi hayatlaştıırıp çocuğa çevresinden başlanmasından kaynaklanıyor olabilir.

9. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle branş öğretmenleri ve sınıf öğretmenleri arasındaki çatışmalara ilişkin görüşleri.(Tablo 4.3.9.)

Görüşler Yöneticilikteki Kıdeminiz	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle branş öğretmeni ve sınıf öğretmenlerinin aynı çatı altında bulunmasından doğan çatışmaları ne ölçüde hissettiniz?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yılda az	1	33,3	2	66,7					3	100
1-3 Yıl	6	27,3	10	45,5	6	27,3			22	100
4-6 Yıl	6	23,1	10	38,5	5	19,2	5	19,2	26	100
7-9 Yıl	3	25,0	5	41,7	3	25,0	1	8,3	12	100
10 Yıl ve Daha Fazla	2	22,2	1	11,1	2	22,1	4	44,4	9	100
TOPLAM	18	130,9	28	203,5	16	93,6	10	71,9	72	100

Tablo 4.3.9'a göre sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte sınıf öğretmeni ve branş öğretmeni arasında yaşanan çatışmalara ilişkin yöneticilikte kıdemleri 1 yıldan az olanların %100'ü, 1-3 yıl arasında olanların %72,8'i, yöneticilikteki kıdemi 4-6 yıl arasında olanların %51,6'sı, yöneticilikteki kıdemleri 7-9 yıl arasında olanların %66,7'si "hiç" veya "çok az" düzeyde çatışma yaşadıklarını düşünmektedirler. Ancak yöneticilikteki kıdemleri 10 yıldan fazla olanların %66,5'i "oldukça" veya "çok az" düzeyinde çatışma yaşadıklarını düşünmektedirler. Kıdem yılı fazla olan yöneticilerin daha önceki durumları değerlendirerek bu şekilde düşünüldüğü sanılmaktadır.

10. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte sınıf öğretmeni açığına ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.3.10.)

Görüşler Yöneticilikteki Kıdeminiz	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte sınıf öğretmeni açığını ne ölçüde hissettiniz?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yıldan az	1	33,3			1	33,3	1	33,3	3	100
1-3 Yıl	3	13,6	7	31,8	10	45,5	2	9,1	22	100
4-6 Yıl	12	46,2	8	30,8	5	19,2	1	3,8	26	100
7-9 Yıl	5	41,7	2	16,7	2	16,7	3	25,0	12	100
10 Yıl ve Daha Fazla	3	33,3	3	33,3	2	22,2	1	11,1	9	100
TOPLAM	24	168,1	20	112,6	20	136,9	8	82,3	72	100

Tablo 4.3.10'a göre yöneticilikteki kıdemleri 1 yıldan az olanların %66,6'sı, yöneticilikteki kıdemleri 1-3 yıl arasında olanların %54,6'sı sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle "oldukça" ve "çok fazla" düzeyinde sınıf öğretmeni ihtiyacı duydukları görüşündeler. Ancak yöneticilikteki kıdemleri 1-3 yıl arasında olanların %45,4'ü, yöneticilikteki kıdemleri 4-6 yıl arasında olanların %77'si, yöneticilikteki kıdemleri 7-9 yıl arasında olanların % 57,4'ü ,yöneticilikteki kıdemleri 10 yıldan fazla olanların % 66,6'sı "hiç" veya "çok az" düzeyinde sınıf öğretmeni açığını yaşadıklarını düşünmektedirler. Lisans eğitimlerine bakılmaksızın 44.000 alan dışından sınıf öğretmeni atanmasının bu açığı önlediği düşünülebilir.

11. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte laboratuvar ihtiyacına ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.3.11.)

Görüşler Yöneticilikteki Kıdeminiz	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte laboratuvar eksikliğini ne ölçüde hissettiniz?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yıldan az							3	100,0	3	100
1-3 Yıl	5	22,7	2	9,1	7	31,8	8	36,4	22	100
4-6 Yıl	3	11,5	7	26,9	7	26,9	9	34,6	26	100
7-9 Yıl			4	33,3	1	8,3	7	58,3	12	100
10 Yıl ve Daha Fazla	3	33,3	1	11,1	2	22,3	3	33,3	9	100
TOPLAM	11	67,5	14	80,4	17	89,2	30	262,6	72	100

Tablo 4.3.11'e göre; sekiz yıllık eğitime geçilmesiyle birlikte meslekteki kıdemi 1 yıldan az olanların tamamı (%100)'ü ,yöneticilikteki kıdemi 1-3 yıl arasında olanların %68,2'si, yöneticilikteki kıdemi 4-6 yıl arasında olan yöneticilerin %53,8'i, yöneticilikteki kıdemi 7-9 yıl arasında olanların %64,6'sı, yöneticilikteki kıdemi 10 yıldan fazla olanların %55,6'i laboratuvar eksikliğini "oldukça" veya "çok fazla" düzeyde yaşadıklarını düşünmektedirler. Buna karşın meslekteki kıdemleri 10 yıldan fazla olan yöneticilerin % 44,4'ü "hiç" veya "çok az" düzeyde laboratuvar eksikliği yaşadıklarını düşünmektedirler. Meslekteki kıdemleri fazla olan yöneticilerin kazandıkları tecrübeyle bu eksiklerini kıdem yılı az olanlara oranla daha az yaşadıkları düşünülebilir.

12. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte kütüphane eksikliğine ilişkin görüşleri.(Tablo 4.3.12.)

	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte kütüphane eksikliğini ne ölçüde hissettiniz?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yıldan az					1	33,3	2	66,7	3	100
1-3 Yıl	5	22,7	3	13,6	7	31,8	7	31,8	22	100
4-6 Yıl	3	11,5	12	46,2	4	15,4	7	26,9	26	100
7-9 Yıl	2	16,7	2	16,7	4	33,3	4	33,3	12	100
10 Yıl ve Daha Fazla	2	22,2	2	22,2	4	44,4	1	11,1	9	100
TOPLAM	12	73,1	19	98,7	20	158,2	21	169,8	72	100

Tablo 4.3.12’ye göre; meslekteki kıdemleri 1 yıldan az olanların %100’ü, meslekteki kıdemleri 1-3 yıl arasında olanların %63,6’sı, yöneticilikteki kıdemleri 4-6 yıl arasında olanların %42,3’ü, yöneticilikteki kıdemleri 7-9 yıl arasında olanların %66,6’sı , yöneticilikteki kıdemleri 10 yıldan fazla olan yöneticilerin %55,5’i kütüphane eksikliğini “oldukça” veya “çok fazla” düzeyinde yaşadıklarını düşünmektedirler. Buna karşın yöneticilikteki kıdemleri 4-6 yıl arasında olanların %57,7’si kütüphane eksikliğini yaşamadıklarını veya “çok az” yaşadıkları görüşündedir.

13. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte derslik ihtiyacına ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.3.13.)

Görüşler Yöneticilikteki kıdeminiz	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte derslik eksikliğini ne ölçüde hissettiniz?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yılda az			1	33,3	1	33,3	1	33,3	3	100
1-3 Yıl	5	22,7	1	4,5	10	45,5	6	27,3	22	100
4-6 Yıl	5	19,2	4	15,4	6	23,1	11	52,3	26	100
7-9 Yıl	2	16,7	2	16,7	6	50,0	2	16,7	12	100
10 Yıl ve Daha Fazla	1	11,1	4	44,4	3	33,3	1	11,1	9	100
TOPLAM	13	69,7	12	114,3	26	185,2	21	140,7	72	100

Tablo 4.3.13'e göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte yöneticilikteki kıdemleri 1 yıldan az olanların %66,6'sı yöneticilikteki kıdemleri 1-3 yıl arasında olanların %72,8'i, yöneticilikteki kıdemleri 4-6 yıl arasında olanların ise % 75,4'ü yöneticilikteki kıdemi 7-9 yıl arasında olanların ise %66,7'si derslik ihtiyacının "oldukça" veya "çok fazla" düzeyinde arttığı görüşündedirler. Buna karşın meslekteki kıdemleri 10 yıldan fazla olanların % 55,5'i "çok az" veya "hiç" derslik ihtiyacı yaşamadıklarını düşünmektedirler. Sekiz yıllık eğitime geçilmesiyle özellikle II. Kademe öğrenci sayısının artması derslik ihtiyacını artırmış olabilir. Milli Eğitim Bakanlığı verilerine baktığımızda 6.sınıfa kayıt yaptıran öğrenci sayılarının %30,2 arttığı görülmektedir.(MEB. s.49)

14.Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte atölye-işlik ihtiyacına ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.3.14.)

Görüşler Yöneticilikteki Kıdeminiz	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte atölye –işlik ihtiyacını ne ölçüde hissettiniz?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yıldan az					1	33,3	2	66,7	3	100
1-3 Yıl	3	13,6	2	9,1	7	31,8	10	45,5	22	100
4-6 Yıl	3	11,5	5	19,2	8	30,8	10	38,5	26	100
7-9 Yıl	1	8,3	1	8,3	5	41,7	5	41,7	12	100
10 Yıl ve Daha Fazla			3	33,3	6	66,7			9	100
TOPLAM	7	33,4	11	69,9	27	204,3	27	192,4	72	100

Tablo 4.3.14'e göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yöneticilikteki kıdemi 1 yıldan az olanların tamamı (%100)'ü, yöneticilikteki kıdemi 1-3 yıl arasında olanların %77,3'ü, yöneticilikteki kıdemi 4-6 yıl arasında olanların %69,3'ü, yöneticilikteki kıdemi 7-9 yıl arasında olanların %83,4'ü, yöneticilikteki kıdemi 10 yıldan fazla olanların ise %66,7'si “oldukça” veya “ çok fazla” düzeyinde atölye-işlik ihtiyacını duydukları görüşündedirler. İlköğretimin ana amaçlarından olan temel becerileri kazandıracak atölye-işlik olmadan nasıl kazanacakları ise düşündürücü bir durum.

15. Sekiz yıllık eğitime geçilmesiyle birlikte eğitim amaçlarına ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.3.15.)

Görüşler Yöneticilikteki kıdeminiz	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte eğitim araçları eksikliğini ne ölçüde hissettiniz?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yıldan az					1	33,3	2	66,7	3	100
1-3 Yıl	1	4,5	3	13,6	13	59,1	5	22,7	22	100
4-6 Yıl	2	707	6	23,1	9	34,6	9	34,6	26	100
7-9 Yıl			2	16,7	4	33,3	6	50,0	12	100
10 Yıl ve Daha Fazla			3	33,3	4	44,4	2	22,2	9	100
TOPLAM	3	12,2	14	86,7	31	204,7	24	196,2	72	100

Tablo 4.3.15'e göre; sekiz yıllık eğitime geçilmesiyle yöneticilikteki kıdemi 1 yıldan az olanların tamamı(%100)'ü, yöneticilikteki kıdemi 1-3 yıl arasında olanların %81,8'i ,yöneticilikteki kıdemi 4-6 yıl arasında olanların %69,2'si, yöneticilikteki kıdemi 7-9 yıl arasında olanların %83,3'ü, yöneticilikteki kıdemi 10 yıldan fazla olanların % 66,6'sı eğitim araçları eksikliğini "oldukça"veya "çok fazla" düzeyinde hissettikleri görüşündedirler. Eğitimdeki diğer büyük sorunların çözümlenmeye çalışılması eğitim araçlarının eksikliğini II. plana atıldığı düşünülebilir.

16. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte programlar eğitimin amaçlarını gerçekleştirme düzeyine ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.3.16.)

Görüşler Yöneticilikteki Kıdeminiz	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte programlar ne ölçüde eğitimin amaçlarını gerçekleştirebiliyor?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yılda az			3	100,0					3	100
1-3 Yıl	1	4,5	8	36,4	13	59,1			22	100
4-6 Yıl	3	11,5	15	57,7	6	23,1	2	7,7	26	100
7-9 Yıl	1	8,3	8	66,7	3	25,0			12	100
10 Yıl ve Daha Fazla			3	33,3	5	55,6	1	11,1	9	100
TOPLAM	5	24,3	37	294,1	27	162,8	3	18,8	72	100

Tablo 4.3.16'ya göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte yöneticilikteki kıdemi bir yıldan az olanların tamamı(%100)'ü, yöneticilikteki kıdemi 4-6 yıl arasında olanların %59,2'si, yöneticilikteki kıdemi 7-9 yıl arasında olanların %65'i, programların eğitimin amaçlarını "hiç" veya "çok az" düzeyinde gerçekleştirdiğini düşünmektedirler. Buna karşın yöneticilikteki kıdemleri 1-3 yıl arasında olanların %59,1'i ve yöneticilikteki kıdemleri 10 yıldan fazla olanların %55,6'sı programların eğitimin amaçlarını "oldukça" düzeyinde gerçekleştirdiğini düşünmektedirler.

17. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle başlayan 4.sınıftan itibaren yabancı dil dersi uygulamasına ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.3.17.)

Görüşler Yöneticilikteki Kıdeminiz	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte uygulanmaya başlayan yabancı dil eğitiminin dördüncü sınıftan itibaren uygulanması ne ölçüde problem yaratmıştır?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yılda az	1	33,3	1	33,3			1	33,3	3	100
1-3 Yıl	2	9,1	4	18,2	11	50,0	5	22,7	22	100
4-6 Yıl	3	11,5	8	30,8	6	23,1	9	34,6	26	100
7-9 Yıl	1	8,3	3	25,0	2	16,7	6	50,0	12	100
10 Yıl ve Daha Fazla	2	22,2			2	22,2	5	55,6	9	100
TOPLAM	9	84,4	16	107,3	21	112,0	26	196,2	72	100

Tablo 4.3.17'ye göre; sekiz yıllık eğitimle başlayan 4. sınıftan itibaren yabancı dil dersi uygulamasıyla ilgili olarak yöneticilikteki kıdemi 1-3 yıl arasında olanların %72,7'si, yöneticilikteki kıdemi 4-6 yıl arasında olanların %57,7'si, yöneticilikteki kıdemi 7-9 yıl arasında olanların %66,7'si yöneticilikteki kıdemi 10 yıldan fazla olanların % 77'si "oldukça" veya "çok fazla" düzeyinde problem yaşadıklarını düşünmektedirler. Buna karşın yöneticilikteki kıdemi 1 yıldan az olanların %66,6'sı ise "hiç" problem yaşamadıkları görüşündedirler.

18. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte uygulanmaya başlayan seçmeli derslerin amaçlarına ulaşmasına ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.3.18.)

Görüşler Yöneticilikteki Kıdeminiz	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte programa konan seçmeli ders uygulaması ne ölçüde amacına ulaşmıştır?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yıldan az	1	33,3			2	66,7			3	100
1-3 Yıl	2	9,1	4	18,2	15	68,2	1	4,5	22	100
4-6 Yıl	6	23,1	9	34,6	9	34,6	2	7,6	26	100
7-9 Yıl	1	8,3	6	50,0	4	33,3	1	8,3	12	100
10 Yıl ve Daha Fazla	2	22,2	3	33,3	3	33,3	1	11,1	9	100
TOPLAM	12	96,0	22	136,1	33	236,1	5	31,5	72	100

Tablo 4.3.18'e göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte programa konan seçmeli derslerin amaçlarına “çok az” veya “hiç” düzeyinde ulaştığını düşünen yöneticilikteki kıdemim 4-6 yıl arasında olanların oranı %57,7, yöneticilikteki kıdemi 7-9 yıl arasında olanların ise %58,3'ü, yöneticilikteki kıdemi 10 yıldan fazla olanların %55,5'idir. Yöneticilikte kıdemli olanların daha önceki uygulamayla karşılaştırıp bu değerlendirmeyi yaptıkları düşünülebilir.

19. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle rehberlik servisi ihtiyacına ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.3.19.)

Görüşler Yöneticilikteki Kıdeminiz	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle rehberlik servisi eksikliğini ne ölçüde hissettiniz?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yıldan az			1	33,3			2	66,7	3	100
1-3 Yıl	3	13,6	4	18,2	6	27,3	9	40,9	22	100
4-6 Yıl	2	7,7	1	38,8	7	26,9	16	61,5	26	100
7-9 Yıl			3	25,0	4	33,3	5	41,7	12	100
10 Yıl ve Daha Fazla	2	22,2			3	33,3	4	44,4	9	100
TOPLAM	7	43,5	9	115,3	20	120,8	36	255,2	72	100

Tablo 4.3.19'a göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte yöneticilikteki kıdemleri 1 yıldan az olanların %66,7'si, yöneticilikteki kıdemi 1-3 yıl olanların %68,2'si, yöneticilikteki kıdemleri 4-6 yıl arasında olanların %88,4'ü, yöneticilikteki kıdemi 10 yıldan fazla olanların %77,7'si "oldukça"ve "çok fazla" düzeyinde rehberlik servisi ihtiyacı duydukları görüşündedirler.

20. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte öğrenci başarılarının takibine ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.3.20.)

Görüşler Yöneticilikteki Kıdeminiz	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte öğrencilerin başarı düzeyleri ne ölçüde takip ediliyor?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yıldan az			2	66,7	1	33,3			3	100
1-3 Yıl			4	18,2	13	59,2	5	22,7	22	100
4-6 Yıl	1	3,8	6	23,1	17	65,4	2	7,7	26	100
7-9 Yıl	1	8,3	3	25,0	6	50,0	2	16,6	12	100
10 Yıl ve Daha Fazla			3	33,3	5	55,6	1	11,1	9	100
TOPLAM	2	12,1	18	166,3	42	263,5	10	58,1	72	100

Tablo 4.3.20'ye göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yöneticilikteki kıdemi 1-3 yıl arasında olanların %81,9'u, yöneticilikteki kıdemi 4-6 yıl arasında olanların %73,1'i, yöneticilikteki kıdemi 7-9 yıl arasında olanların %66,6'sı, yöneticilikteki kıdemi 10 yıldan fazla olanların %66,7'sinin "oldukça" veya "çok fazla" düzeyinde öğrencilerin başarılarını takip ettiklerini düşünmektedirler. Buna karşın yöneticilikteki kıdemi 1 yıldan az olanların %66,7'si "çok az" düzeyinde takip ettiklerini düşünmektedirler.

21. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle öğrencilerin devam düzeylerinin takibine ilişkin yönetici görüşleri.(Tablo 4.3.21.)

Görüşler Yöneticilikteki Kıdeminiz	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte öğrencilerin devamsızlık düzeyleri ne ölçüde takip ediliyor?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yıldan az			1	33,3	1	33,1	1	33,3	3	100
1-3 Yıl			2	9,1	13	59,1	7	31,8	22	100
4-6 Yıl	1	3,8	6	23,1	10	38,5	9	34,6	26	100
7-9 Yıl					7	58,3	5	41,7	12	100
10 Yıl ve Daha Fazla					5	55,6	4	44,4	9	100
TOPLAM	1	3,8	9	65,5	36	244,8	26	185,8	72	100

Tablo 4.3.21'e göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yöneticilikteki kıdemleri 1 yıldan az olanların tamamı (%100)'ü, yöneticilikteki kıdemi 1-3 yıl arasında olanların %95,5'i, yöneticilikteki kıdemi 4-6 yıl arasında olanların %100'ü, yöneticilikteki kıdemleri 7-9 yıl arasında olanların %100'ü, yöneticilikteki kıdemleri 10 yıldan fazla olanların %88,9'u öğrenci devamsızlık takiplerinin yapıldığı görüşündedirler. Öğrenci sayısının artmasının devam-devamsızlık takiplerini etkilemediği düşünülebilir.

22. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte disiplin yönetmeliğinin kaldırılmasına ilişkin yönetici görüşleri. (Tablo 4.3.22.)

Görüşler Yöneticilikteki Kıdeminiz	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte disiplin yönetmeliğinin kaldırılması ne ölçüde problem yaratmıştır?									
	Hiç		Çok az		Oldukça		Çok fazla		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yıldan az					1	33,3	2	66,7	3	100
1-3 Yıl			1	4,5	5	22,7	16	72,7	22	100
4-6 Yıl					3	11,5	23	88,5	26	100
7-9 Yıl					1	8,3	11	91,7	12	100
10 Yıl ve Daha Fazla			1	11,1	2	22,2	6	66,7	9	100
TOPLAM			2	15,6	12	98,0	58	386,3	72	100

Tablo 4.3.22'ye göre; sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte yöneticilikteki kıdemi 1 yıldan az olanların tamamı (%100)'ü, yöneticilikteki kıdemi 1-3 yıl arasında olan yöneticilerin %95,5'i, yöneticilikteki kıdemi 4-6 yıl arasında olanların %100'ü, yöneticilikteki kıdemi 7-9 yıl olan yöneticilerin %100'ü, yöneticilikteki kıdemi 10 yıldan fazla olan yöneticilerin %88,9'u disiplin yönetmeliğinin kaldırılmasından "oldukça" veya "çok fazla" düzeyinde problem yaşadıkları görüşündedirler. Öğrencilerin davranışlarına dikkat etmelerine sebep olan yönetmeliğin kaldırılması, öğrencileri olumsuz davranışlara sevk etmiş olmalarından yöneticilerimiz böyle düşünmektedirler.

23. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle uygulanan seçmeli derslerin yapılamamasının sebepleri ve yönetici önerilerine ilişkin görüşler.(Tablo 4.3.23.)

Görüşler Yöneticilikteki kıdeminiz	Seçmeli derslerin yerine yapılması önerilen işler ve seçmeli ders yapılmama sebebi											
	Program Eksikliği		Öğretmen Eksikliği		Kaynak Eksikliği		Beden Eğitimi ve Müzik yapılmalı		Atölye Eksikliği		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yıldan az	1	100									1	100
1-3 Yıl	2	28,6	1	14,3	1	14,3	2	28,6	1	14,0	7	100
4-6 Yıl			9	52,9	3	17,6	2	11,8	3	18,0	17	100
7-9 Yıl	3	42,9	2	28,6	1	14,3			1	14,0	7	100
10 Yıl ve Daha Fazla	1	16,7	3	50,0	1	16,7			1	17,0	6	100
TOPLAM	7	188	15	145,8	6	62,9	4	40,4	6	63,0	38	100

Tablo 4.3.23'e göre; yöneticilikteki kıdemi 10 yıldan fazla olan yöneticilerin yarısı seçmeli derslerin yapılamamasının sebebi öğretmen eksikliği olduğu görüşündedir. Yöneticilikteki kıdemi 7-9 yıl arasında olanların yarısına yakını (%42,9)'u program eksikliğinin seçmeli derslerin işlenmesinde problem yarattığı görüşündedirler. Yöneticilikteki kıdemi 4-6 yıl olanların %52,9'u da öğretmen eksikliğinin seçmeli derslerin yapılmasını engellediği görüşündedirler. Yöneticilikteki kıdemi 1-3 yıl arasında olanların %28,6'sı da seçmeli ders yerine Beden Eğitimi ve Müzik derslerinin yapılmasını önermektedir. Seçmeli derslerin önceden belirlenip o derslere göre öğretmenlerin yeteri kadar yetiştirilmeden seçmeli ders uygulamaya başlaması buna sebep olabilir.

24. Sekiz yıllık eğitime geçilmesi ile birlikte ihtiyaç duyulan branş öğretmenlerine ilişkin yönetici görüşleri. (Tablo 4.3.24.)

Sorunlar Yöneticilikteki Kıdeminiz	Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi ile birlikte ihtiyaç duyulan branşlar nelerdir?													
	Matema- tik		İngiliz- ce		Sosyal Bil.		Resim		Müzik		Diğer		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1 Yıldan az							1	100					1	100
1-3 Yıl			1	14,3	1	25			1	25			4	100
4-6 Yıl	1	20	9	52,9			1	20	1	20	1	20	5	100
7-9 Yıl	1	20	2	28,6							1	20	5	100
10 Yıl ve Daha Fazla	1	20	3	50									5	100
TOPLAM	3	60	15	145,8	1	25	2	120	2	45	2	40	20	100

Tablo 4.3.24'e göre; yöneticilikteki kıdemi 4-6 yıl olanların yarısından fazlası (%52,9) ve yöneticilikteki kıdemi 10 yıldan fazla olan deneklerin yarısı (%50) İngilizce branşında eksiklik olduğunu düşünmektedirler. Daha önceden var olan İngilizce branşı açığı sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte daha da artmış olduğu düşünülebilir.

BÖLÜM V

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇ

Araştırmaya katılan yöneticilerin görüşlerine göre ulaşılan sonuçları, aşağıdaki şekilde özetlemek mümkündür.

1. Araştırma yapılan okulların büyük kısmı sekiz yıllık eğitime geçilmeden önce ikili öğretim yapmaktadır. Sekiz yıllık eğitime geçildikten sonra da bu oran daha da artmıştır.
2. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte yöneticilerin büyük bir kısmı disiplin yönetmeliğinin kaldırılmasının problem yarattığı görüşündedir.
3. Araştırmaya katılan yöneticilerin yarısı rehberlik servisi eksikliğini yaşadıkları görüşündedirler. Rehberlik branşında öğretmen eksikliğinden kaynaklandığı söylenebilir.
4. Araştırmaya katılan yöneticilerin yarısından fazlası programların temel eğitimin amaçlarını gerçekleştirmediğini ifade etmişlerdir.
5. Araştırmaya katılan yöneticilerin büyük çoğunluğu eğitim araçları eksikliğini “oldukça” hissettikleri görüşündedir. Eğitimin somutlaştırılması, öğrenmeyi pekiştiren eğitim araçlarının olmaması temel eğitimin amaçlarının gerçekleştirilmesinde olumsuz yönde etkide bulunacağı söylenebilir. Milli Eğitim Bakanlığının ilgili birimleri, yeni programlara göre temel eğitimin amaçlarının gerçekleştirilmesinde katkıda bulunacak eğitim araçlarını tespit ederek okulların eğitim araçlarıyla asgari düzeyde donatılmasını sağlamalıdır.

6. Araştırmaya katılan yöneticilerin yarıya yakını laboratuvar eksikliğinin “çok fazla” hissedildiği görüşündedirler. Öğrencileri ezberci sistemden kurtaracak, öğrendiği teorik bilgileri pratiğe dönüştürmelerini sağlayan laboratuvarların olmaması temel eğitimi olumsuz yönde etkileye bileceği söylenebilir.
7. Araştırmaya katılan yöneticilerin yarıya yakını yardımcı personele “çok fazla” ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Yardımcı personel ihtiyacını karşılamak için dışarıdan ücret karşılığı kişiler çalıştırılmaktadır. Bu personelin maaş ve sigorta ödemelerinin yöneticileri sıkıntıya düşürdüğu söylenebilir.
8. Araştırmaya katılan yöneticilerin büyük çoğunluğu alan dışından sınıf öğretmeni olarak atanan öğretmenlerin problem yarattıkları görüşündedirler.
9. Araştırmaya katılan yöneticilerin yarısı yönetim becerilerinin arttığı görüşündedirler. Temel eğitimin niteliklerine uygun yöneticilerin öncelikle yetiştirilmesi gerekmektedir. Mevcut yöneticilerin ise hizmet içi eğitim yoluyla yetiştirilmeleri gerekmektedir.

5.2. ÖNERİLER

1. Türkiye'nin şartlarına uygun, uygulanabilir nitelikte sekiz yıllık eğitimin amaçlarını gerçekleştirebilecek eğitim programların hazırlanması gerekmektedir. Mevcut eğitim programları gözden geçirilmelidir.
2. “Meslekte esas olan muallimlikdir.” Düşüncesinden vazgeçip çağın şartlarına uygun eğitimin amaçlarını gerçekleştirecek profesyonel yöneticiler yetiştirilmelidir. Mevcut yöneticiler ise gerekli bilgi ve becerilerle donatılacak şekilde hizmet içi eğitim yoluyla eğitilmelidir. Kendini yetiştirmeyen, yenilemeyen yöneticilerin yerine bu şartlara uygun yöneticiler atanmalıdır.
3. Okullarda, eğitim ve öğretimin gerektirdiği, öğrenciyi aktif kılıcı ve kapsamlı öğrenmeyi sağlayacak eğitim araçları tespit edilerek asgari düzeyde okullarda bulundurulmalıdır. Bu araçların temininde okul aile birlikleri ve okul koruma dernekleri yardıma çağrılabilir.
4. Her okulda mutlaka rehberlik servisleri kurulmalı ihtiyaca göre rehber öğretmenler yetiştirilmelidir. Öğrencilerin sorunları ile ilgilenecek olan öğretmenlerimizin rehberlik servislerinden yararlanmaları sağlanmalıdır. Rehber öğretmenlerin de çalışmalara etkin katılımları sağlanmalıdır.
5. Sekiz yıllık temel eğitimle planlanan normal eğitim ve maksimum otuz kişilik sınıflar projesi gerçekleştirilmelidir. Ancak büyük kentlerimizde istatistik verilerine baktığımızda sınıf mevcutlarının fazla ve ikili öğretim yapıldığı görülmektedir. Gerekli yatırımların yapılarak, Milli Eğitim Bakanlığının planladığı şekilde normal eğitime kısa bir sürede geçmeli ve sınıf mevcutları düşürülmelidir.
6. Düzenli ve sağlıklı bir ortamda eğitimin yapılabilmesi için gerekli olan yardımcı personelin yetiştirilmesi ve en kısa zamanda okullarımızdaki yardımcı personel açığının kapatılması gerekmektedir.

7. Eğitimin nicel boyutu kadar nitelik boyutu da çok 6nemlidir. Eğitimin kalitesinin artırılması için yetişmiş 6đretmenlere ihtiyaımız vardır. Bakanlığın yetişmiş insan g6c6 politikasını geliştirmesi gerekmektedir.

Sekiz yıllık zorunlu ilk6đretim uygulamasına geçilmeden 6nce de varolan sorunların bu uygulamayla arttığı g6r6lmektedir. Gerekli alt yapının oluşturulmadan sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesinin en 6nemli sebebi T6rkiye’de bir iş başladıktan sonra takip edilir d6ř6ncesinden kaynaklandığı s6ylenebilir. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte 6zellikle 6đretmen, derslik, k6t6phane, at6lye-işlik, eğitim programları, eğitim araçları, yardımcı personel y6n6nden eksiklikleri yaşandığı g6r6lmektedir.

KAYNAKLAR

AÇIKALIN, Aytaç, “Toplumsal Kurumsal ve Teknik Yönleriyle Okul Yöneticiliği”, Pegem Yayınları, Ankara, 1998.

AKBIYIK, Selahattin, “Sekiz Yıllık İlköğretim Okullarının Uygulamada Karşılaştığı Sorunlar”, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, S.B.E., 1984.

AKYÜZ, Yahya, “Türk Eğitim Tarihi”, Kültür Koleji Yayınları 2, İstanbul, 1993.

AŞICI, Halil, “İlköğretim Uygulamasına Geçilen Okullarda Ortaya Çıkan Problemler”, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, S.B.E., 1993.

AYDIN, Mustafa, “Çağdaş Eğitim Denetimi”, Pegem Yayınları , Ankara, 1993.

_____. “Eğitim Yönetimi”, Hatiboğlu Yayınları, Ankara, 1994.

AYTÜRK, Nihat, “Yönetim Sanatı”, Emel Matbaacılık, Ankara, 1990.

BAŞARAN, İ.Ethem, “Eğitim Yönetimi”, Gül Yayınevi, Ankara, 1993.

_____. “Temel Eğitim ve Yönetimi”, A.Ü.Eğitim Fakültesi Yayınları; No:112, Ankara,1982.

BURSALIOĞLU, Ziya, “Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış”, Pegem Yayınları No:9, Ankara, 1994.

_____. “Eğitim Yöneticisinin Yeterlilikleri” A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları; No: 93, Ankara, 1981.

ÇAKIROĞLU, Türkan, “İlköğretim Faaliyetlerinin Planlanması”, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, S.B.E.,1997.

ERTÜRK, Selahattin, “Eğitimde Program Geliştirme”, Meteksan Yayınları, Ankara, 1997.

FİDAN, Nurettin ve BAYKUL Yaşar, “İlköğretimde Temel Öğrenme İhtiyaçlarının Karşılanması”, H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:10, 1994.

İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 2354 Sayılı Tebliğler Dergisi, Mart, 1992.

KARASAR, Niyazi, “Araştırmalarda Rapor Hazırlama”, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara,1998.

KAVAK, Yüksel, “ Dünyada ve Türkiye’de İlköğretim”, Pegem Yayınları, Ankara, 1997.

KAYA, Y.Kemal, “Eğitim Yönetimi”, Set Of Set Matbaacılık, Ankara, 1991.

_____ . "İnsan Yetiştirme Düzenine Yeni Bir Bakış”, Set Matbaacılık, Ankara, 1993.

Milli Eğitim Bakanlığı, İlköğretim Genel Müdürlüğü, “İlkokul Programı”, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1995.

TAYMAZ, Haydar, “Teftiş, Kavramlar, İlkeler, Yöntemler”, A.Ü., Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara, 1982.

YILMAZ, Muhammet, “ Sekiz Yıllık Zorunlu Eğitime Geçişte; Değişim, İlke, Yöntem Ve Süreçleri Açısından İlköğretim Okullarında Örgütsel Değişme”, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, S.B.E., 1999

AÇIKLAMA

Sayın Meslektaşım;

Sekiz yıllık eğitime geçilmesiyle birlikte okul yönetimi açısından ortaya çıkan problemleri belirlemeye çalışan bu araştırmada sizin görüşlerinize ihtiyaç duyulmuştur.

Bilgi formu okul yöneticilerine uygulanacaktır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde tanıtıcı bilgiler ikinci bölümde ise sorunların yaşanma derecesi ile ilgili sorular sorulmaktadır.

Her soru için uygun gördüğünüz seçeneğin karşısındaki () bölüme X işareti koymanız yeterlidir.

Lütfen hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız.

Ankete vereceğiniz cevaplar araştırmanın sonucu etkileyeceğinden, düşüncelerinizi samimi olarak belirtmeniz araştırmanın objektif olmasını sağlayacaktır.

Göstermiş olduğunuz ilgi ve değerli katkılarınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Adres:

Ergenekon İlköğretim okulu
Pendik/İSTANBUL

Serhat YENER

Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri
Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

BÖLÜM: I

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Meslekteki kıdeminiz ?

- 1 Yıldan az 7-9 Yıl
 1-3 Yıl 10 Yıl ve daha fazla
 4-6 Yıl

2. En son bitirdiğiniz okul.

- Ön lisans (2 Yıllık yüksekokul mezunu)
 Lisans (4 Yıllık yüksekokul, fakülte mezunu)
 Yüksek Lisans
 Diğer (Lütfen yazınız).....

3. Mezuniyet durumu.

- Sınıf öğretmeni
 Branş öğretmeni (Branşı lütfen belirtiniz).....

1. Sekiz yıllık zorunlu ilköğretime geçmeden önceki öğretim şekliniz?

- Normal İkili

2. Şu an ki öğretim şekliniz?

- Normal İkili

BÖLÜM II

YÖNETİCİ ANKET FORMU		H İ Ç	Ç O K A Z	O L D U K Ç A	Ç O K F A Z L A
1. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi yöneticilerin iş yükünü ne ölçüde arttırmıştır?					
2. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle yönetici açığı doğmuş mudur?					
3. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte yardımcı personel açığını ne ölçüde hissettiniz?					
4. Alan dışından sınıf öğretmeni olarak atanan öğretmenler ne ölçüde problem yaratmıştır?					
5. Branş öğretmenlerinin denetiminde ne ölçüde problem yaşadınız?					
6. İlkokulda temel eğitim okuluna geçilmesiyle birlikte yöneticilerin ihtiyaç duyduğu yönetsel becerileri ne ölçüde artırmıştır?					
7. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi yöneticilerin rehberlik görevlerini ne ölçüde etkilemiştir?					
8. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi yöneticilerin çevre ile ilişkisini ne ölçüde etkilemiştir?					
9. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi ile branş öğretmeni ve sınıf öğretmenlerinin aynı çatı altında bulunmasından doğan çalışmaları ne ölçüde hissettiniz?					
10. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte sınıf öğretmeni açığını ne ölçüde hissettiniz?					
11. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi ile birlikte branş öğretmeni açığını ne ölçüde hissettiniz. cevabınız hiç değilse ihtiyaç duyduğunuz branşları lütfen yazınız? Türkçe (), Matematik (), İngilizce (), Sosyal Bilgiler (), Resim (), Fen Bilgisi (), Müzik, (), Beden Eğitimi (), Diğer.....(Lütfen Yazınız)					
12. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte laboratuvar eksikliğini ne ölçüde hissettiniz?					
13. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte kütüphane eksikliğini ne ölçüde hissettiniz?					

YÖNETİCİ ANKET FORMU		H	Ç	O	Ç
		İ	O	L	O
		Ç	K	D	K
		A	A	U	F
		Z	K	K	A
			Ç	A	Z
			A	L	L
			A	A	A
14. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte derslik ihtiyacını ne ölçüde hissettiniz?					
15. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte atölye işlik ihtiyacını ne ölçüde hissettiniz?					
16. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte eğitime araçları eksikliğini ne ölçüde hissettiniz?					
17. Programlar ne ölçüde temel eğitimin amaçlarını gerçekleştiriyor?					
18. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte uygulamaya başlayan yabancı dil eğitiminin 4.sınıftan itibaren uygulanması ne ölçüde problem yaratmıştır?					
19. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle programa konan seçmeli ders uygulaması ne ölçüde amacına ulaşmıştır?					
20. Bir önceki soruya cevabınız hiç ve çok az ise lütfen nedenini belirtiniz.....?					
21. Rehberlik servisi eksikliğini ne ölçüde hissettiniz?					
22. Öğrencilerin başarı düzeyleri ne ölçüde takip ediliyor?					
23. Öğrencilerin devam devamsızlık düzeyleri ne ölçüde takip ediliyor?					
24. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesiyle birlikte disiplin yönetmenliğinin kaldırılması ne ölçüde problem yaratmıştır?					

ÖZGEÇMİŞ

1974 yılında Ankara'da doğdu. İlkokulu Ankara'da, orta okulu ve liseyi Gülşehir'de tamamladı. 1993 yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi sınıf öğretmenliği bölümünü kazanarak 1997 yılında mezun oldu. 1997-1998 Eğitim ve Öğretim yılında Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün açmış olduğu yüksek lisans imtihanını kazanarak Eğitim Bilimlerinde yüksek lisansa başladı.

Halen İstanbul İli Pendik İlçesinde sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır.